

INDIJANEZ

OBČASNIK KULTURNEGA DRUŠTVA MLADINSKI CENTER INDIJANEZ, ŠTEVILKA 3.0, FEBRUAR-MAREC 2013

IZ VSEBINE

INDIJANIZMI

Ponovno sledimo zgodbi o zasedbi Pekarne, ki tokrat prihaja iz ust skvoterja na kolesu. Preberite koga je pozdravil Zbor ruske armade, kdo je komu kazal dokumente kar skozi okno in kakšen je bil prvi pekarniški računalnik...

UJETO

Oseбноizpovedni zgodbi mlade mamice in brezposelnega diplomiranc, ki pričata o zaposlovalni etiki...O tem zakaj je Facebook nekoliko podoben zaporniškim mehanizmom nadzora ter oris živalske strani Maribora...

PO TOKU

Neverjetna zgodba o tem, kako je petčlanska ruska družina v samoti živela povsem ločeno od preostalega človeštva... Kako so preživeli? Kateremu izumu se je družina ob stiku z ruskimi geologi, ki so jih odkrili najbolj čudila?

IZ SMERI

Nekonvencionalne zgodbe, in čudaške novice, ki dvigujejo obrvi... Med drugim - kdo išče žensko, ki bi rodila neandertalca, katera živalska vrsta se je znašla na robu izumrtja, zakaj imajo v Braziliji prostitutke brezplačne inštrukcije angleščine ...

UPERJENO

Ali je mogoče živeti zunaj aktualnega denarnega sistema in kako? Kdo so freegani in zakaj prostovoljno brskajo po smeteh? Razmišljanje o smotrnosti izpostavljanja 100% slovenskega izvora in zapisi vojaka, ki se vrnil iz Afganistana, kjer je bil odgovoren za množične poboje...

PROGRAMI

Predstavljamo štiri programe Kulturnega društva Mladinski center Indijanez, ki so del Evropske prestolnice mladih. O tem zakaj in kako se učimo znakovnega jezika, kakšne ulične intervencije še načrtujemo in kje zbiramo umetniške kreacije kot so švinglci...

MEŠANO

Navdihujoč sestavek o sinu in očetu, ki sta z udeležbami na maratonih drug drugemu rešila življenje...in istotako inspirajoče ideje za ustvarjanje novih stvari iz že obstoječih izdelkov - bolj poznano kot dejavnost DIY...

MUZIKA

Novičke iz sveta težkokovinskih skupin v sodelovanju z www.paranoid-zine.com, punk-rock scena v sodelovanju z slovenskim punk-rock portalom, plus ostale novičke ter napovednik koncertov in obiska vrednih dogodkov...

PREBERITE:

• ALTERNATIVNI DENARNI SISTEMI • SKRITA PLAT 100% SLOVENSKEGA POREKLA • KITARIADA SE VRAČA • FREEGANSTVO • UBIJAL SEM LJUDIV AFGANISTANU • NAJMOČNEJŠI OČE NA SVETU • ZGODBI GENERACIJE Y • DO IT YOURSELF • FACEBOOK • ŽIVALSKA STRAN MARIBORA • SRAMNA UŠ IZUMIRA • TRDOKOVINSKE NOVICE • O ZASEDBI PEKARNE • RUSKA DRUŽINA ODREZANA OD ČLOVEŠTVA • NAŠI PROGRAMI EPM • PUNK ROCK SCENA • NLP ZAVAROVANJE • KONCERTI NAPOVEDNIK • KNJIGA MESECA •

INDIJANEZ OSTAJA NECENZURIRAN & NELEKTORIRAN. BRANJE NA LASTNO ODGOVORNOST. TISKANO NA EKO PAPIR. PREBERI IN PODAJ NAPREJ. KOPIRANJE DOVOLJENO. KOPIRANJE ZAŽELENO. PREBERI IN PODAJ NAPREJ.

POZDRAVNI NAGOVOR

Dragi bralci in bralke, pred vami je tretja številka občasnika INDIJANEZ. Tokrat je občasnik štiri strani debelejši, vzrok za to pa je dodana glasbena rubrika in rubrika v kateri predstavljamo dogajanje v sklopu programov društva pod okriljem Evropske prestolnice mladih (EPM).

V Kulturnem društvu Mladinski center Indijanez namreč pri projektu EPM v letu 2013 sodelujemo s štirimi trajnostnimi programi - Posluš!, Kikiriki!, Sobivamo! in Hieroglifi!. Vabim vas, da si prebrete značilnosti posameznega programa in se nam pri posameznih akcijah, ki bodo sproti najavljene na spletni strani, pridružite.

Pri programu Hieroglifi!, ki mu je z občasnikom INDIJANEZ skupno lovljenje pisnega izražanja in sporočanja mladih, iščemo zanimive zapise raznolikih oblik, vsebin, v takih in drugačnih kontekstih (grafiti, čečkarije, švinglci, izražanje na spletu, eseji, pisma itd). V sredini februarja bo na spletnem portalu www.hieroglifi.net mogoče dodajati vsebine, zato vas izzivam, da nas presenetite, šokirate, da si najmanj izpahnemo čeljust od zevanja ali vsaj z množičnim navalom sesujete strežnik.

Še naprej medse vabimo tudi nadebudne pisce in vse tiste, ki bi to radi postali.

IŠČEMO TE!

Aktualni dogodki pa manj aktualni, ki so bili spregledani, družbeno kritična besedila, hvalnice ratraku, intervju z zanimivo osebo, ali pa zanimiv intervju z nezanimivo osebo, recenzija koncertov ali recenzija vaj garažnega banda, ki si to zasluži, umetniške fotografije pasjih iztrebkov... - izbira je vaša, odprti smo tudi za izstrelke mimo in lokolome, zato le pogumno! Neobjavljeni pisci, spregledani poeti, utišane klepetulje, straniščni filozofi...oglasite se nam na spodnji e-mail naslov:

DESK@INDIJANEZ.SI

MC KITARIADA SE VRAČA!

Pa smo jo le dočakali. Kar je bila nekoč tradicija znotraj prostorov MC-ja, je končno dočakalo nov začetek. Dne 26.1.2013 se je zgodila Kitariada, prva po mnogih letih. Nekoč so na tem dogodku že igrali mnogi kitaristi in tudi ostali glasbeniki, ki danes veljajo za uveljavljeno ime znotraj kitarske srenje. MC publika je vedno z veseljem sprejemala, tudi občudovala, kaj so imeli mladeniči za pokazati na svojem inštrumentu. Iz bolj ali manj neznanih razlogov, se je ta tradicija nato končala ali kot lahko sedaj z veseljem ugotavljamo, "le" prekinila.

V KDMC Indijanez smo se torej odločili, da Kitariado

MIHAEL UDOVČ

Prvi je pogumno na oder stopil Žiga Valh in tako otvoril večer z dvema psihadeličnima kompozicijama.

Številko dve je potegnil Matic Kovačič, ki je prikazal zavirljivo tehnično znanje z dvema Satriani-like komadoma. Kot tretji je sledil naš Ozzy - Matic Jereb, ki je kot prvi tudi zapel... seveda vse v duhu bluesa in starega rocka. Na ritem sekciji sta ga spremljala priznana Denis Jančič in Dani Rajh.

Nato je sledila trikratna eksplozija nekoliko trših tonov v

MATIC KOVAČIČ

DAVID ČREŠNIK

podobi mladeniča z divjimi prsti, ki sliši na ime David Črešnik.

In ker se mora v veselju vse izenačiti, je kot peti na oder stopil Mihael Udovč, ki je ubral povsem drugačne tone in s prefinjenim občutkom odigral dve Pink Floyd-ovski kompoziciji.

Večer je zaključil (verjetno) najmlajši med nastopajočimi Martin Vogrin, ki je odigral svojo verzijo komada White Room in še enega, nato pa kot piko na i, na željo publike, še Smells Like Teen Spirit od Nirvane.

Kljub nekaterim manjšim tehničnim težavam, lahko rečemo, da je prireditev lepo uspela in popestrila MC-jev vsakdanjik. Predvsem veseli dejstvo, da je lepoštevilna publika, vse nastopajoče prijazno in z navdušenjem sprejela. Tako že načrtujemo izvedbo naslednje kitariade, ki zagotovo bo... kmalu... Vabimo vse, ki ste tokrat ostali skriti, prikriti, "nepripravljeni" ali iz kakršnih koli drugih razlogov neprijavljeni, pridite naslednjic...verjetno vam ne bo žal! Nam, ki vas bomo poslušali pa zagotovo ne! Se brenkamo na naslednji kitariadi.

ŽIGA VALH

vrnemo med žive bodisi zaradi nekdanje odmevnosti le-te bodisi zaradi primanjkljaja tovrstnih dogodkov v naši okolici, predvsem pa tudi zato, da mladim kitarskim nadebudnejšem ponudimo, da za en dan zapustijo svoje sobe, garaže, kleti...in na odru, pred živo publiko predstavijo delček svoje kitarske kreativnosti.

Nastopilo je šest mladih kitaristov, Mc-jevcev po naravi, iz Maribora in okolice, ki so imeli na voljo dest do petnajst minut, da se predstavijo.

MATIC JEREB - OZZY

MARTIN VOGRIN

ARCHIBALD KRIK

ŠTAJERŠČINA OD A DO Ž

Novo izdanje, novih petindvajset veličastnih.

Nič bat, od tam, ko jaz prihajam mam tega še ogromno. Ker bo uvodnik tokrat malo krajši, bo pa zato več zohna (materiala, stvari) od zadnjič za ponovit, da se bo boljše vsedlo. To bo dobra ibunga za vse poliglote.

Pa kuj gremo:

Ker mi je dal šef foršus za prihodni mesec, sn diklino povabo na večerjo v en pajzl. Ful sn naredo začuden kshht, ko nama je kelnar prneso aufñnit, ko ga sploh nisma naročila. Kao predjed pa to. Pol sma naročila neke nudle z murkovo omako pa valda spet repincl zraven. In sma čakala. Cajger se je že za eno uro premako, ko ovi še kuj ni prneso. Vmes sn šau dvakrat na čik. Ko je te končno prišo sn mu skoro hantle naredo, ko sn vido da je repincl brez jesiha postrego. Valda je na koncu vseskup melo unterhund žmah in sn komaj čakal, da se poberema od tam. Pol pridema na parkplac in vidim enega trotla, ko rikverc vun zavija in ek od bajte coj odnese in si kr fajnz spolama celi avto, da se mu konkretni ohter na kolah naredi. Kuj šajbnvišeri so se mu od sile vklopli, pa še gatroje je povozo. Pol stopi vun, pa vidim da je bil moj zobošintar. Te mi pa razloži, da ga dihtunga nekaj zajebava pa da je v bistvu samo v trgovino po vaservago skočo, ker doma nekaj montira. "Aja zato je bil v ibercugu" sn si mislo in sma šla domu. Doma sn se še samo v bademantl pokno in zlekno na ligeštul, poleg pa sn si še eno kahlo nastavo, za vsak slučaj, če bi mogo slučajno prek fuknit pa da se ne rabim vstajat.

AHČATI (tudi **AHTATI**) – paziti

BINCNITI – brcniti

COTA – krpa (ponavadi v množini (cote) tudi obleka – primer: Če maš na sebi vrei cote hitro postaneš stilska ikona)

ČAGA – zabava (in če smem dodati, definitivno najbolj kul slovenski izraz za zabavo)

DURHMARŠ – neprestano (v nekaterih gospodinjstvih tudi driska)

ESIHFLAJŠ (tudi **JESIHFLAJŠ**) – narezano meso (ponavadi govedina) s kisom, bučnim oljem, soljo in čebulo...mesna solata

FAUŠIJA – zavist, zavidanje (slovenski nacionalni šport)

GELTOŠN – denarnica

HEPAN – bedak

IJI (nekam) - pojdi, odidi

JEBEMOMILOMATER - kletvica

KIČKA – frnikula (ah kje so tisti cajti)

LUFTATI – zračiti

MAŠINFIRER – strojevodja

NASRKATI – če se nekaj za nekoga slabo konča oz. če potegne kratki konec

OKA – oko (tota ni težka)

POKAVEC – smrkavec, otrok

RORCANGE – cevne kleščice (skoraj vsakdan se srečujemo z njimi)

SPAKAJ – odstrani se

ŠLIC – zadruga na hlačah

TOTI, TOTA – ta

UNION – wannabe pivo

VERGLATI – zaganjati avto

ZAHEFTATI – pritrrditi (glede na to da se za določeno zelenje pri nas uporablja tudi beseda heft, pomeni beseda zaheftati tudi...)

ŽNIRANCA – vezalka

ARCHIBALD KRIK

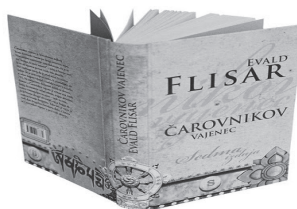

ČITALNICA POD TRAMOM

Čitalnica na podstrešni galeriji v MC-ju – vas vabi v primež besed.

Knjig ni dovoljeno odnašati, za branje izven čitalnice npr. zunaj na terasi pa prosimo seznanite osebje MC-ja. Čitalnica ponuja v leposlovje v slovenskem, angleškem in nemškem jeziku, znanstveno fantastiko, kriminalke, nekaj nobelovcev, kanček vojne literature, knjige o umetnosti, poezijo in filozofijo ter potopise, anarhistično oz. družbeno kritično literaturo, izbor revij in zbirko stripov. Bralno zbirko bomo nadalje dopolnjevali in izpopolnjevali, zato vabljeni vsi, ki imate doma kakšno knjigo, revijo ali strip, ki bi ga želeli podariti, da ga prinesete v čitalnico in prispevate k njeni širini in teži polic. Iskrena hvala.

KNJIGA MESECA: EVALD FLISAR - ČAROVNIKOV VAJENEC

Čarovnikov vajenec je brez dvoma najbolj brani slovenski roman po drugi svetovni vojni. Neusahljivo zanimanje zanj dokazuje, da je to res knjiga, ki noče umreti - zdaj jo berejo tisti, ki so ob njenem prvem izidu šele shodili. Čarovnikov vajenec je očitno ena tistih knjig, ki ostanejo večno mlade, trajno aktualne, vedno vznemirljive in nove. Tudi za tiste, ki jo berejo drugič ali tretjič, saj je knjiga ob vsakem branju drugačna. Tako kot je večna in hkrati vsak dan drugačna človekova duša, s katero se Čarovnikov vajenec v prvi vrsti ukvarja. O modrosti, kakršno razkriva Čarovnikov vajenec, je bilo napisanih že veliko knjig, mnoge med njimi so stare tisočletja, a nobena ni o njej spregovorila na tak način. V kateri literarni žanr uvrstiti Flisarjev doslej najuspešnejši roman? Da gre za veliki tekst sodobne slovenske

književnosti, ne more biti po vsem povedanem nobenega dvoma več ... Pred očmi se nam odpirajo strani, ki so plod fikcije, neustavljivo privlačne podobe izmišljije, ki jo je porodil blazen ali vsaj ustvarjalno izviren duh čarovnika. Flisarjev roman je fikcija, ki je resničnejša od vsakršne dokumentirane resničnosti. Potovanje čez himalajske strmine, skrivnostna srečanja v okultni tibetanski lamaseriji, fantazmagorične junakove sanje in odčarani spusti na zemljo, obdobje uvajanja in urjenja v tantrični praksi so preizkušnje v procesu junakove osebne rasti ... Če bi v resnici bivali ljudje, obstajale vasi s samostani vred in bi se zgodili dogodki, kot so popisani v knjigi, zagotovo ne bi bili tako privlačni in drzni, kot jih je ustvarila pisateljeva fantastična, z intuicijo obarvana domišljija ...

RAZSTAVIŠČE LUBADAR

Razstavišče LUBADAR se nahaja tretjem nadstropju stavbe Lubadar v Pekarni. Obsega preko 400 m² visoke mansarde. Prostor je obdan z manjšimi okni, ki jih zakrivajo polkne, dostop pa je urejen po širokem stopnišču.

K uporabi prostora vabimo vse, ki bi želeli pripraviti razstavo, performans, delavnico ali kakšno drugo mirno dejavnost, ki je primerna za to lokacijo.

RAZSTAVIŠČE MC

Razstavišče MC je sestavljeno iz 8 izložbenih mest B1 formata (1000 x 700 mm) in se nahaja v južnem delu kluba, pod galerijo. Vitrine so osvetljene od zgoraj z diskretno razsvetljavo. Prostor je zaradi klubske dejavnosti dobro obiskan, razstavišče pa se nevsiljivo združuje z ambientom kluba.

ČE ŽELIŠ RAZSTAVLJATI,
PRIPRAVITI PERFORMANS
ALI NA KAK DRUG NAČIN
KORISTITI PROSTORE,
POŠLI EMAIL Z OPISOM
NAČINA UPORABE NA:
INFO@KLUB-MC.SI

O ZASEDBI PEKARNE...

...S SKVOTERJEM NA KOLESU

Marko je bil kot 15-16 letnik član Mirovnega gibanja in Gorazd Zupan ga je potegnil v ZSMS (Zveza socialistične mladine Slovenije). Tam se je spoznal s Sandijem in kasneje preko njega s Čikom. Takrat je bila njihova pozornost osredotočena na civilno služenje vojaškega roka, saj je še vedno veljala obveznost služenja v JLA (Jugoslovanski ljudski armadi).

Po tem je Marko šel v vojsko in študirat v Ljubljano, vendar je v glavi ostala neka hipijevska ideja, da bi enkrat lahko zasedli vojašnico. S prijatelji je organiziral enega največjih shodov ob napadu ZDA na Libijo na Trgu svobode v Mariboru. Zbralo se je okoli 1000 ljudi, ki so jih zagotovili tudi z mobilizirajočimi dijakovi in klicanjem ravnateljev na srednje šole. Ideja o zasedbi vojašnice pa je še zmeraj plavalna v oblakih, brez realne os-

nove, vse dokler nista približno 1992. leta Marka poklicala Čiko in Sandi, ki sta imela idejo, da bi ustanovili mrežo po vzoru Mreže za Metelkovo. Ko sta mu pojasnila še, da imata idejo za zasedbo konkretnega vojaškega objekta, sta v njem zbudila staro željo in je bil seveda takoj za.

DRUŠTVO PRIJATELJEV DELFINOV

Društvo prijateljev delfinov in Gustav sta bili dve organizaciji, katerih člani so tvorili prve skvoterske linije. V društvu je bil Marko predsednik nadzornega sveta, vanj pa je vstopil na pobudo Sandija in Čika. Že takrat je, kot zagrižen računalničar, uspel vzpostaviti BBS (Board Bulletin System, predhodnik sedanjih spletnih strani in Interneta), ki je tekkel preko modema in so zaradi tega nemalokrat bili deležni nejevolje sosedov s katerim so si delili telefon (takrat imenovan "dvojček"), saj so precej časa zasedali telefonsko linijo. Že takrat so uspeli tudi pridobiti za tiste čase precej velika razpisna sredstva od REC-a, npr. 2000 USD za ekološko čitalnico, s katerimi so si uredili prostore v prostorih zasebne hiše na Studencih na Pušnikovi ulici in kupili računalnik (PC 386), ki je kasneje služil tudi v Pekarni. Društvo je organiziralo tudi razne stojnice. Eno takih na Štuku med koncertom v organizaciji Gustava, kjer so propagirali zaščito delfinov

"POKAZATI RESNOST, OČISTITI VEČ LET ZARAŠČEN PARK, PREDVSEM ZAVAROVATI VSA VRATA, PRIVABITI NOVE LJUDI IN PROSTOR NAPOLNITI Z VSEBINO, SO BILE NALOGE PRVE MESECE."

in problem tuninoh konzerv, kjer se velikokrat znajde tudi meso delfinov.

Po enem letu je zmanjkalo denarja za najemnino in trenutek zasedbe je bil kot naročen, saj so načrtovali selitev prostorov društva.

ZASEDBA IN VSEBINE

Metelkova je bila zasedena leta 1993 in zasedba Pekarne je bila v tistem času po vzoru Metelkove že odločena. Skvoterji so bili za tisti čas simbol zahoda in napredka,

saj so že pred tem obiskovali skvoterje po Evropi. Eden od pomembnejših razlogov je bil tudi dolok Mestne občine Maribor, da v prihodnosti nameni območje Pekarne mladinski kulturi. Vendar si verjetno niso predstavljali takšne kulture ;-)

Zaradi bližajoče se zime so zasedbo tempirali na drugo leto - 16.6.1994, ko je bil zavestno izbran dan začetka

počitnic.

Na dan zasedbe so bili zmenjeni okoli dvanajste opoldne kar v Pekarni. Marko je predhodni večer gostil pesnika iz ljubljanskega kluba Bunker z Metelkove. Pesniku je Marko malo zameril, ker ni hotel z njim v Pekarno. Z zamudo (ne samo zaradi pesnika, temveč tudi zvitega aluminijastega kolesa) se je pridružil Sandiju, Čiku, Zagiju, Hansu, Borni in pokojnemu Krki.

Pomembna zanimivost prostorov je bila delujoča električna. Prvo delo

"ŠKATLA MOJIH OTROŠKIH VOŠČENK, KI JIH PRINESEM S SABO, NASTAVIM NA POLICO IN NA OKENSKI OKVIR ZAPISEM PAR SRČKOV, SE KMALU SPREMENI V ISKAN OBJEKT. V NEKAJ DNEH STENE KRASIJO NESKONČNE FRESKE IN SLOGANI."

pa pometanje prve stavbe, saj se je na tleh nabralo nekaj centimetrov prahu. Prvi dan je v Pekarni prespalo in s tem branilo zasedbo petnajst do dvajset mladih.

Mladi skvoterji niso imeli posebnega strahu pred oblastjo in so veselo mahali policiji s papirjem od Občine, kjer je pisalo, da je območje namenjeno mladinski kulturi in da samo izvajajo program. Seveda so upali, da se bo zgodilo nekaj podobnega kot na Metelkovi, okoli katere je bila zelo pozitivna medijska klima. Žal mediji Pekarni niso naklonili tako veliko pozornosti, zaradi česar so bili skvoterji precej žalostni.

Približno en teden po zasedbi sta prišla v Pekarno Raus (takratni predsednik izvršnega sveta mariborske občine) in Verlič. Marko je poskrbel za glasbeno podlago sestanka - na gramofonu je predvajal Zbor ruske armade. Skvoterje je predstavljalo okoli 15 mladih pankerjev in "vodstvo". Občinarji so jih želeli prepričati o nevarnosti prostorov in kaj če se bo kaj zgodilo, vendar so skvoterji odločno povedali, da to ni razlog, da ne bi tam ostali. Občinarji niso grozili, da bodo izpraznili prostore ali kaj podobnega. Včasih je na obisk prišla tudi policija in če so bila vrata stavbe odklenjena, so prišli do Balkan kafeja, morda koga popisali, vendar ni bilo nobenih sankcij. Včasih je bilo tudi tako, da so se skvoterji v stavbo zaklenili in je policija od zunaj trkala, vendar so jim osebne dokumente ponudili zgolj skozi okno.

Prvi mesec ali dva se je v tej stavbi marsikaj dogajalo. Najbolj popularen je bil Balkan kafe, ki ga je vodil

Pupin (kasneje prostori Alpinistov). Kolikor se spomni, je Pupin bar vodil skupaj s Plojem, ki pa se je kasneje odločil za zasedbo obrata Pekarne (današnji MC). Kasneje (po kakšnem mesecu) sta prišla še Borut in Janez, Ploj je odstopil del MC-ja Borutu in nastala je Hiška.

Poleg Balkan kafeja si je Društvo prijateljev delfinov uredilo čitalnico, ki je po odhodu Čika v Gustaf in Sandijevi manjši aktivnosti (zaradi naraščaja) počasi razpadlo in je v njihovih prostorih nastal Zen budizem. V upravni stavbi je kmalu zavladala anarhija, vlomi, kraje. Po tem se je leta 1995 začela tudi obnova in po tem si je prvi prostore uredil Janez s pisarno Magdalenske mreže.

Zanimivost upravne stavbe je bila tudi TV soba, kamor je prvo televizijo prinesel Osonkar (takratni Maršev novinar). TV soba je bila takrat zelo dobro obiskana, saj se je dan po zasedbi začelo svetovno prvenstvo v nogometu.

Po teh začetnih mesecih se je Marko umaknil zaradi študija, vendar je vseeno sodeloval do leta 1996 v prostorski komisiji, po zapostitvi pa je Pekarno obiskoval le še kot obiskovalec.

PREBLISKI

Marko je imel mirovniško logiko, po kateri je vojašnice dovoljeno zasedati ne glede na zakonodajo. Še posebej, če se militantna zamenja s kulturno vsebino. Nikakor pa ne bi zasedli kakšne zasebne lastnine.

Prebivalci v skvotu niso bili zaželeni, saj se je na Metelkovi (Lovci, Channel Zero) izkazalo, da

so prostore uporabljali posamezniki, ki so tam bivali samo zaradi zastonj prostora, ne zaradi vsebine. Kljub temu je skozi zgodovino Pekarne nekaj ljudi daljši ali krajši čas v njej vseeno bivalo (Gogo, Splinter, Borut, Dolores, Janez, Bruno, Raca,...).

Po Markovem bo Pekarna izpolnila njegova pričakovanja, ko bo obnovljena in bo doživela vsebinski razcvet. Pomemben je zaključek metamorfoze iz vojaškega v kulturni objekt. Tudi akterji, ki so dalj časa pri tej zgodbi, rabijo neko varnost.

Gustaf in MC delujeta najbolje, ko nista vpeta v neke višje institucije. To se posebej dobro vidi pri Gustafu, ki sedaj, ko ni več pod PMM, funkcionira najbolje. MC je zaradi samostojnosti edini zagotavljal vsebine, ko je povsod drugje bila tema. Zato je neprimerno sploh razmišljati, da bi en javni zavod lahko upravljal vsebine, kot so Bukvarna in klubi.

"MESTO DRUGAČNOSTI NE ZNA CENITI IN PO VAŠKO GOLTA GLOBALNE KULTURNE PRODUKTE. ŠE DANES NE RAZUME DOBRO, DA JE PEKARNA EDEN IZMED 30 KULTURNIH CENTROV V EVROPI SVOJE VRSTE. PEKARNO JE KOT FENOMEN EVROPSKEGA FORMATA, V TEM OKOLJU ENOUMJA V MEDIJSKEM PROSTORU, KJER SE PREKMALU BOJIM POPULIZMA IN KULTURNE SLEPOTE V SMISLU OZNAČITVE »NEPOTREBNO«, TREBA ŠE TOLIKO BOLJ SKRBNO VAROVATI IN ŠČITITI. NIČ ČUDNEGA NI, DA TISTI KI USTVARJAJO V PEKARNI ŠE ZMERAJ RAZMIŠLJAJO ZASEDNIŠKO IN RADIKALNO DRUGAČNO. NA SREČO."

PO PRIPOVEDI MARKA: RAMIZ DERLIČ CITATI IZHAJAJO IZ MARKOVEGA ČLANKA - PREDHODNO OBJAVLJENEGA V ALT.ZINU ŠT. 13 POD NASLOVOM "ŠE POMNITE TOVARIŠI".

POPRAVKI ČLANKA PREJŠNJE ŠTEVILKE:

O ZASEDBI PEKARNE IN ODBOJU PRED TEM

V prejšnji številki občasnika INDIJANEZ je pri članku "Po klepetu z Bojanom Jerkovičem - zvanim Čiko - o zasebi Pekarne in obdobju pred tem" prišlo do vsebinskih napak. Morebitnim razjarjenim, zmedenim ali užaloščenim bralcem se iskreno opravičujemo. Ker gre za vsebinske napake, ki so nastale ob napačnem razumevanju posnetega glasu, smo se odločili, da napake popravimo in razjasnimo. Obenem bi radi poudarili, da gre za osebne izpovedi posameznikov, ki so nezmotljivo povezane z njihovim spominom, in subjektivnim doživljanjem - zato so možna odstopanja od "resnice" nekoga drugega.

Popravki:

V placu je sredi osemdesetih deloval prvi mariborski underground klub, ki ga ni vodil Raca - Raca je vodil le šank.

Bendi, ki so delovali po ukinitvi kluba so bili: V Okovih, Satirical Poem, Decatholicize, Purgatory,... Pred tem pa so mariborsko sceno obeleževali: Božjast, Masaker, CZD, P.U.J.S., Soft and Simple, Anarch-chronicz,...

Koordinatorja Magdalenske mreže po zasedbi sta bila najprej Janez, nato Borut Wenzel. Koordinatorji od nastanka MM pa do zasedbe pa so bili Sandi, Čiko, Sašo in Mira.

Pri dvorani Gustaf je bil na začetku manjši klub v prostoru, kjer so sedaj sanitarije in predprostor in ne v prostoru, kjer je sedaj backstage ter prostor za vaje.

Center za kreganje je bila ideja Kunte in ne Punte.

Obisk avstrijskih umetnikov je organizirala Vanesa Cvahte (ni avstrijka Vanessa Zwachter, temveč iz Slovenske Bistrice, v tistem času pa kustoinja v Gradcu).

ALTERNATIVNI DENARNI SISTEMI

Denar je pomembna iznajdba človeške vrste, ki omogoča izmenjavo dobrin in storitev, torej ljudem služi kot orodje menjave. Prav tako je omogočil razvoj civilizacije zaradi možnosti specializacije dela (npr. vsi ne rabimo več pridelovati hrane, ker lahko svoje storitve kot npr. frizer z denarjem zamenjamo za hrano, ki jo pridelata kmet). Vendar pa je denarni sistem, ki temelji na obrestovanju in dvojnem obrestovanju gospodarsko in ekološko nevzdržen ter za 80 odstotkov ljudi nepravilčen.

Cilj današnjega denarnega sistema pa ni samo to, da denar služi kot sredstvo menjave, ampak da sam po sebi na podlagi obresti služi čim več denarja. S tem raste eksponentialno in nenaravno in v tej rasti ga lahko realno gospodarstvo dohaja le nekaj časa. Zaradi tega pride vsake toliko časa do finančne krize ali zloma, da se sistem vzpostavi na novo. Temu so vedno vzporedne revolucije ali vojne.

**“DENARNI SISTEM JE
GOSPODARSKO IN EKOLOŠKO
NEVZDRŽEN TER ZA 80%
LJUDI NEPRAVIČEN”**

Obstoječi denarni sistem je tudi nepravilčen, saj z obrestmi zasluži le 10 odstotkov ljudi, 80 odstotkov pa jih z obrestmi, ki jih plačujemo vključene v cene vseh dobrin in storitev, pa tudi v davkih izgublja. Ta »izgubljen« denar večine se steka ravno do 10 odstotkov ljudi, ki z obrestmi služijo. V nemški družbi to pomeni, da se v roke najbolj premožnih seli 600 milijonov evrov dnevno! Preostalih 10 odstotkov družbe pa z obrestmi dobi približno toliko, kot jih plača v vsakodnevnem življenju. Torej je

obstoječi denarni sistem pravičen le za desetino prebivalstva, ki neupravičeno ne izgublja ali pridobiva na račun drugih.

Šef vam ponudi, da vam leto dni plača po 1000 evrov na teden ALL pa prvi teden en cent in zatem vsak naslednji teden dvojno vsoto zneska, ki je bil izplačan teden pred tem. Kaj vam je ljubše?

Če ste izbrali prvo možnost, potem ste »zapravili« možnost, da bi že po 21 tednih dobili enako vsoto denarja kot tisti, ki so dotlej prejeli 1000 evrov na teden, na koncu leta (po 52 tednih) pa bi vaš prihodek znašal 22 letnih bruto družbenih proizvodov Nemčije (v letu 2012 je bil ta okoli 2,5 milijarde EUR)!

Večina na tem preizkusu izbere prvo možnost in to dokazuje, kako ljudje težko razumemo eksponentialno rast in kako smo v obstoječem denarnem sistemu zato ranljivi.

Ste že kdaj pomislili, da bi si želeli živeti pod drugačnimi finančnimi pogoji? Kjer bi gospodarstvo delovalo v skladu z naravnimi viri, brez za obstoječi sistem nujne gospodarske rasti? Zaradi iskanja vedno večjih dobičkov izgubljamozdravo naravno okolje, čisto vodo in zrak, imamo vedno manj prostega časa, posluha za družino in sočloveka. Saj ni vse v denarju! Naš sistem pa je oblikovan tako, da se vse življenje pehamo ravno za tem denarjem, v resnici pa ga sproti izgubljamov več kot ga zaslužimo, hkrati pa ostajamo brez dobrin, za katere bi nam bilo res treba biti mar.

Marsikje po svetu so že vpeljali alternativne denarne sisteme in s tem uvedli nove valute, ki npr. v Evropi dopolnjujejo evro. Njihova ambicija ni, da bi povsem nadomestili obstoječi globalni denarni sistem (saj ga tudi ne morejo, ker

so povezave med politikom, zakonodajom, bankami in mednarodnim denarnim skladom tako čvrste, da jih ni mogoče zlomiti), lahko pa vsaj na ekoloških, socialnih in gospodarskih področjih znova uresničijo osnovno funkcijo denarja: služiti ljudem. Sodoben primer denarne ureditve je sistem lokalne menjave. S svojo lastno vzporedno valuto si lokalna skupnost povrne moč odločanja o sebi, lokalna bogastva in denar pa v večji meri krožijo v lokalnih okvirih.

Alternativni denarni sistem lahko vzpostavi že majhna skupina ljudi, ki si želi sprememb (dovolj jih je že deset ali dvajset). Najprej napravijo katalog z imenom vsakega vključenega, njegovo telefonsko številko in s storitvijo, ki jo ponuja. V Veliki Britaniji je največja številka vključenih v skupino okoli 600 ljudi. Če je ljudi preveč, se med seboj ne poznajo dobro in si ne zaupajo tako zelo. Tako lahko v večjih mestih ustanovijo več alternativnih denarnih enot. V tej skupini se nekdo npr. ukvarja z vrtnarstvom, drugi z aromaterapijo, spet kdo si želi, da bi mu sprehodili psa, drugi pa potrebuje varuško za svojega otroka. Nato si izmislijo valuto, lahko ali pa tudi ne natisnejo denarja. V slednjem primeru imajo namesto bankovcev odprt račun na računalniku. Imajo posebno čekovno knjižico, s katero lahko upravljajo izmišljeni denar oziroma denarno enoto. Če torej kdo potrebuje varuško in mu drugi to uslugo ponudi, mu prvi na primer plača pet enot. O tem obvesti računalniškega operaterja, ta mu na račun napiše teh pet enot in jih prav tako izbriše z računa iskalca storitve.

To je le ena izmed mnogih oblik alternativnih denarnih sistemov. Podobne mreže že imajo razvite v Nemčiji, Avstriji, Veliki Britaniji in na Madžarskem, v Italiji imajo časovne banke, v Kanadi in Avstraliji alternativni valuti pravijo zeleni dolarji, v New York-u sistem deluje v univerzitetnem naselju in vključuje veliko malih podjetij, v Argentini so sistem oblikovali v času finančne krize in v njem posluje okoli dva milijona ljudi. Tam sta leta 1992 Mednarodni denarni sklad in Svetovna banka

pritisnili na državne banke in ljudje so bili odrezani od denarja, vendar so z ustanovitvijo vzporednega denarnega sistema lahko preživeli brez pravega denarja.

Prednosti alternativnega denarnega sistema so, da socialno izključenim (upokojeanci, duševni bolniki, brezposelni,...) omogoča preživetje tudi brez pravega denarja; ljudem pomaga prebroditi recesijo, ko je v obtoku vedno manj denarja; lokalna valuta se uporablja le v lokalni okolici, v ospredje postavlja potrebe lokalne skupnosti in denar ne odteka v svetovne korporacije; sistem ne pozna inflacije; omogoča preživetje neprofitnim in nizko donosnim dejavnostim; omogoča krepitev medčloveških odnosov in glavno: ne pozna obresti.

V Veliki Britaniji vlada za enkrat podpira samo časovno banko, ki deluje kot humanitarna dejavnost. Drugih sistemov ne odobrava, saj meni, da so vanje vpleteni mladi radikalci, ki ne opravljajo »poštenega« dela v službah. To za vlado ni sprejemljivo. Vas to spominja na poskus uničenja ene izmed boljših idej v slovenskem prostoru www.prevozi.org, ker da ponudniki prevoza bojda opravljajo delo na črno?

Zato za izstop iz igralniške ekonomije za pomoč in razumevanje ni mogoče prositi ekonomskih in političnih elit, ki so že preveč vpletene v igre globalnih financ. V soočenju s trajno negotovostjo teh razmer morajo običajni ljudje denarne zadeve preurediti sami, od spodaj navzgor v lokalnem merilu. Gre za širšo zamisel samostojnega urejanja lastnih stvari v lokalnem okolju. To pa poleg lokalnega izdajanja denarja zajema tudi vse druge pogoje dostojnega življenja, od energetske samozadostnosti, kakovosti bivanja in varnosti.

ANJA MAGAJNA

FREEGANSTVO

“FREEGANI SE V TEMELJIH ZAVZEMAJO ZA SODELOVANJE V SKUPNOSTIH IN SVOBODNO ODLOČANJE POSAMEZNIKA, NASPROTUJEJO PA MATERIALIZMU, POHLEPU IN KONFORMIZMU DANAŠNJE DRUŽBE.”

Po podatkih Organizacije ZN za prehrano in kmetijstvo, v svetu vsako leto odvržemo več kot eno milijardo ton živil, oziroma kar tretjino vse pridelane hrane. Ker je ta podatek naravnost zastrašujoč, se je v svetu razvilo gibanje, ki temu nasprotuje. Imenuje se freeganstvo.

Beseda je sestavljena besed »free« (brezplačno, svobodno, prosto) in vegan. Seveda pa niso vsi freegani vegani, ampak se nekateri prehranjujejo tudi s hrano živalskega izvora. Ime je nastalo po anarhistični ulični gledališki skupini Diggers, ki je v 60-ih letih prejšnjega stoletja v San Franciscu začela svoj boj z geslom "Rešimo hrano". Poznamo več vrst freeganstva, kar pomeni, da ni nujno, da freegani samo brskajo po smeteh. Freegani se v temeljih zavzemajo za sodelovanje v skupnostih in svobodno odločanje posameznika, nasprotujejo pa materializmu, pohlepu in konformizmu današnje družbe. Ena glavnih značilnosti njihovega življenjskega sloga je nabiranje še uporabne in nepokvarjene hrane iz smetnjakov, ki so postavljeni za su-

permarketi. Freegani se tovrstnih praks poslužujejo predvsem zaradi političnih, družbenih in okoljskih načel, in ne le zaradi dejanskih potreb in pomanjkanja denarnih sredstev. S svojim načinom življenja skušajo zmanjšati količino proizvedenih odpadkov. Praksa vsekakor ni nekaj novega, saj je v državah v razvoju, kjer vladata revščina in visoke socialne razlike, to eden od načinov preživetja posameznika in skupnosti, trend pa dobiva vedno večjo prepoznavnost ravno v državah, kjer je hrane v izobilju in je ogromno konča na smetiščih. V ZDA je za takšno dejavnost uporabljala poleg izraza freegan, še izraz »dumpster diving«, kar pomeni »potapljanje v smetnjake«.

Druga veja freeganov so squattingi, ki so prepričani, da nihče ne bi smel biti brezdomec in brez hrane. Dom je pravica, ne pa privilegij in dokler so v mestu brezdomci, ne bi smelo biti praznih stanovanj. Znotraj freeganstva se širi tudi prostovoljen val brezposelnosti - kar je v Avstriji močno zamajalo lokalna gospodarstva in obremenilo proračune občin, zaradi prepričanja, da službo potrebujemo le, če smo navezani na materialne dobrine. Dokler vse potrebno za življenje najdemo v smetnjakih, pri tem pa nismo zahtevni in se požvižgamo na potrošniške navade, je delo za mesečno plačo potrata časa. Namesto tega so freegani, ki so se odločili za prostovoljno brezposelnost, več energije posvečali družbi, kulturi in lokalni skupnosti. Kaj pa freeganstvo v Sloveniji?

V smetiščnih kontejnerih za slovenskimi trgovinami in lokali ne najdemo kupov odpadne hrane, saj morajo le-ti po zakonu imeti sklenjeno pogodbo s pooblaščenim podjetjem za odvoz bioloških odpadkov. Večina trgovcev izdelkom pred iztekom roka uporabe načrtno znižuje cene, česar pa ne prodajo, predajo pooblaščenim podjetjem, kjer odpadna hrana konča v obliki komposta, toplotne ali električne energije in gnojila. Velike trgovske verige v večini evropskih držav sodelujejo s humanitarnimi organizacijami, ki jim pomagajo pri distribuciji hrane socialno ogroženim. Pri nas ta praksa še ni povsem uveljavljena, čeprav se nekateri trgovci in gostinci trudijo tudi v tej smeri. Uradno freeganstva v Sloveniji torej ni zaznati, neuradno pa se prakse poslužuje precej ljudi.

Dober prikaz freeganstva nam ponuja kratek dokumentarec Spoznajte freegane (Meet The Freegans), ki si je na festivalu kratkega dokumentarnega filma International Documentary Challenge 2008 prislužil nagrado za »Najboljši prikaz političnega/socialnega problema«.

Prvoosebno izkušnjo za nas občasnik, nam je podala tridesetletna Švedinja, Lisa, ki se je s

prakso spoznala v Stockholmu in jo nato skušala nadaljevati v Sloveniji, kjer živi zadnji dve leti: "Freeganstvo sem na Švedskem prakticirala leto dni. Večinoma smo prežali na smetnjake in kontejnerje Lidla, saj je tam bilo več zavržene hrane kot drugje. Mnogokrat je šlo za hrano, ki ji je potekel rok uporabe - a le za dan ali dva. Hrana je bila povsem uporabna in nihče, nikoli ni imel težav s prebavo. Vsakodnevno smo našli tudi kruh in obilico zelenjave. Freeganstvo je prepričanje. Zakaj bi kupovala, ko pa lahko dobim zaprt in neoporečen izdelek zastonj ali ga sama vzgojim? Zdi se mi neumno, da se proizvede toliko hrane, polovica zavrže, po drugi strani pa v Afriki prebivalstvo umira od lakote. Nič slabega ni na tem, če se najdemo ljudje, ki smo pripravljene sprejeti nekaj, kar je zavrženo - pri tem ne gre le za hrano. V Sloveniji je praksa freeganstva mogoča le po zasebnih smetnjakih ljudi, zato se tega redkeje poslužujem. Trgovine imajo zaklenjene kesone. Nekajkrat so me označili kot brezdomko. Na Švedskem temu ni tako, saj imajo brezdomci urejeno prehrano s strani občine. Po mojih izkušnjah se v Sloveniji največ zavržene hrane dobi po tržnicah in v kesonih menz."

SASA MILEŠIČ

VSEBINA FREEGANSKEGA HLADILNIKA. ALI JE DRUGAČNA OD VAŠEGA?

SKRITA PLAT 100% SLOVENSKEGA POREKLA

“PRODAJATI GLASBO IN PIŠČANCE Z IDEJO 100% NARODNE ČISTOSTI, JE TVEGANO POČETJE, KI IMA LAHKO V TEH NEGOTOVIH ČASIH NEVARNE POSLEDICE.”

Nedavno sem bil v eni izmed Ljubljanskih restavracij, kjer sem slišal radijski oglas neke postaje. Imenujmo jo postaja X: »X radio, 100% slovenska glasba«.

Če ne bi tega oglasa slišal še vsaj petkrat med kosilom v tej restavraciji, verjetno zdaj ne bi razmišljal o tem. Tako pa je oglas začel zveneti že kot vsiljevanje. To pa me je spodbudilo, da sem začel razmišljati o logiki 100% nacionalnega porekla. Vem, da se trgovci podobnih trikov poslužujejo v mnogih državah, a to ne pomeni, da si taka praksa ne zasluži kritike. Pa pogledjmo.

ZAKAJ POREKLO

Najprej bodimo prizanesljivi. V času globalizacije je propadlo mnogo slovenskih podjetij, ker so bile velike gospodarske sile, ki obvladujejo mednarodni trg premočne. Izdelki tujih proizvajalcev so se slovenskim potrošnikom zdeli boljši, bolj zanimivi in velikokrat tudi cenejši.

Tako pridemo do situacije, ko je prav vse izdelano na Kitajskem, na Filipinih ali pa v Bangladešu. Tudi česen, najbolj običajen pridelek, ki raste po vseh koncih Slovenje. Vseeno se uvaža s Kitajske, ker je tisti cenejši. Trgovci so torej začeli preiščevati, kako prodajati slovenske izdelke kupcem v Sloveniji, da bi bili ti pripravljene plačati potrebno ceno in da bi podpirali lokalno pridelavo.

Spomnimo, da je Slovenija zavezana pravilom prostega trga, zato ne sme izdelkov iz tujine obdavčevati ali domačih izdelkov kako drugače finančno podpirati. Prišla je rešitev, ki ni sporna za prosto trgovino. Trgovci so začeli prodajati idejo, da je izdelek proizveden v Sloveniji

NA SLOVENSKI ZEMLJI

O zgodovinskem ozadju navezanosti Slovenk in Slovencev na slovensko zemljo ne bom govoril. O tem je drugje več znanja. Mene bolj zanima logika parol, ki se zadnje čase širijo v naših krajih. Kaj nam hočejo povedati z reklamnimi gesli tipa: »Pridelano v Sloveniji«, »slovenska kvaliteta«, »slovenski piščanec«, »100% slovenska glasba«? Da bi imela reklama sploh kak smisel, mora temeljiti na vtisu, da prodaja nekaj boljšega. Skromno povedano naj bi "slovenska zemlja" dala izdelke, ki so bolj vredni našega denarja kot enaki izdelki, pridelani v tujini. To pravilo naj bi bilo samoumevno in logično. Boljši naj bi bil piščanec iz slovenske industrijske farme, boljša naj bi bila zelenjava, boljša je slovenska glasba in na koncu je dovolj, da je "slovensko" in že vemo, da je boljše od vsega tujega. Pa četudi gre za tradicionalni roza WC papir, ki so ga konkurenti že zdavnaj opustili. Dober je že zato, ker je slovenski.

DRAGOJEVIČ NI SLOVESKI

»Gospa, premaknite se na konec avtobusa. Sprednji sedeži so rezervirani za belce.« Tako nekako je bila nagovorjena afroameriška borka za pravice Afroameričanov Rosa Parks. Sedeža ni želela odstopiti, ker se ji je zdelo krivično, da bi morala sedeti zadaj samo zato, in zaradi ničesar drugega, ker je temnopolta. Sedeži na sprednjem delu avtobusa so bili rezervirani za 100% belce. Oni so imeli prednost, ker je rasna teorija prepričevala, da so več vredni od črncev. Zdaj pa si predstavljajmo, da na X radio, ki so ga vrteli v restavraciji, o kateri sem govoril zgoraj, pokliče gospa, ki si zaželi pesem Oliverja Dragojeviča. Gre za pesem njene mladosti. A pesmi ne bo slišala. Predstavniki radia jo mora namreč zavrniti, ker Dragojevič ni Slovenec, njegova glasba pa ni slovenska. Spomnimo, X radio vrti samo 100% slovensko glasbo.

NEVARNA SPOGLEDVANJA

Hitlerjeva vojska je ob okupaciji te dežele prepovedala slovenščino in

100% SLOVENCA, GOTOVO MARIJA IN JANEZ, ALI PA VSAJ ANA IN FRANC, V SLOVENSKE NARODNE NOŠI. UPS. GORENJSKI NOŠI (SLOVENCIM ENOTNE NOŠE NIKOLI NISMO IMELI). UPS. NA OBLAČILNO KULTURO GORENJSKE NOŠE SO VPLIVALI TUDI SOSEDNI NARODI.

zahtevala uporabo 100% nemščine v javnih prostorih. Otroci so se učili nemško v šolah, vsi so jo morali uporabljati na ulicah in v uradih. Temu smo rekli nacizem. Nacisti so bili prepričani, da je nemško boljše od vsega nenemškega. Gotovo je to veljalo tudi za nemške izdelke, piščance in glasbo. Nacistična ideja je bila za nenemške narode v svojih posledicah brutalna in uničevalna. Nacizma se je Evropa osvobodila s pomočjo liberalizma na zahodu in socializma na vzhodu. Liberal-

izem in socializem sta za razliko od nacionalizma oba verjela v izhodiščno enakost in enakovrednost ljudi. Ljudi se je spodbujalo, da se otresejo nacionalističnih predsodkov in da se naučijo sodelovanja med narodi. Nekoč, so upali, da bo nastala širša transnacionalna identiteta, ki bo odpravila narod kot idejo, ki se je v času nacizma tako izpridila. Danes, pol stoletja pozneje, v restavraciji največjega mesta v Sloveniji, pa me iz zvočnikov nagovarja radio s 100% slovensko glasbo.

Globalizacija je kruta, trgovci so v hudi mednarodni konkurenci in težko je prodajati slovenske izdelke v času krize, ko je cena najpomembnejši adut, slovenski izdelki pa niso vedno najcenejši. A prodajati glasbo in piščance z idejo 100% narodne čistosti, je tvegano početje, ki ima lahko v teh negotovih časih nevarne posledice.

DEJAN SAVIČ

“NEKOČ, SO UPALI, DA BO NASTALA ŠIRŠA TRANSNACIONALNA IDENTITETA, KI BO ODPRAVILA NAROD KOT IDEJO, KI SE JE V ČASU NACIZMA TAKO IZPRIDILA..”

UBIJAL SEM LJUDI V AFGANISTANU

JE BILO TO PRAV ALI NAROBE?

Razmišljanje stotnika marincev Timothy Kuda, ki je sedaj podiplomski študent na newyorški univerzi. V Irak je bil razporejen leta 2009, v Afganistanu pa je služil leta 2010 in 2011.

Ko sem se priključil Marincem, sem vedel, da bom ubijal ljudi. Za to sem bil izučen na različne načine: od pritiska na petelin do naročila bobnega napada in pretepanja človeka s kamnom do smrti. Bolj se je bližala moja mobilizacija v vojno območje leta 2009, bolj so se moje ubijalske sposobnosti izpopolnile, kar ne bi mogel trditi tudi za moje etično razumevanje ubijanja.

V sebi sem nosil dve nasprotujoči mnenji: Ubijanje je vedno nesprejemljivo, razen v vojni, kjer je nujno. Kako je vendar lahko nekaj hkrati nemoralno in nujno?

Tega vprašanja nisem uspel razčistiti pred začetkom služenja, kakor tudi ne v prvih nekaj mesecih služenja, ko sem brez pomislekov čutil, da je ubijanje upravičeno. Enostavno je bilo preveč dela, da bi se ukvarjali z moralo tega, kar počnemo.

Nekega dne leta 2010 v Afganistanu se je moja enota znašla v strelskem spopadu, ki se je končal z ubojem dveh oseb na motorju, za katera smo menili, da nas bosta napadla. Ignorirala sta ali pa nista razumela naših pozivov, da ustavi- ta. V skladu s taktičnimi smer-

nicami "stopnjevanja sile" smo jih imeli pravico ubiti v samoo- brambi. Čeprav smo mislili, da sta oborožena, se je kasneje izkazalo, da sta civilista. Eden ni kazal več kot 16 let.

Od takrat je že več kot dve leti in o njiju razmišljam vsak dan. Včasih, ko gledam poročila ali film, najpogosteje pa med tuširanjem ali sprehodom po sosesi.

To nista edini smrtni bremen, ki ju nosim. Spomnim se, ko me je prvič preko radijske zveze vojak vprašal, ali lahko njegova enota ubije nekoga, ki zakopava bombo. Odločitev je padla name. Odbril sem. Takšne odločitve so postale vsakdanjik. Bolj strašljivo od samega dejstva, kaj počnemo, je postala preprostost in enostavnost mojih odločitev. Nikoli nisem nekoga ustrelil, naročil pa sem več bombnih napadov in odobril uboje ljudi.

Mnogi veterani ne morejo uskladiti dileme takšnih akcij z božjo zapovedjo "Ne ubijaj." Ko prideje domov iz okolja, kjer ne samo, da je ubijanje sprejemljivo, temveč je tudi merilo uspeha, je prehod v okolje, kjer je ubijanje napačno, nerazumljivo.

To neskladje ima lahko usodne posledice. Po več kot 10 letih od vojne, je v zadnjem letu vojska izgubila več svojih aktivnih ljudi zaradi samomorov, kot zaradi sovražnega ognja. Še bolj zaskrbljujoče je, da Ministrstvo za veterane ocenjuje,

da je vsak peti samomorilec v ZDA veteran, ne glede na to, da veterani sestavljajo vsega 13 odstotkov prebivalstva.

Čeprav ne vem, zakaj se posamični veterani odločajo za samomere, lahko trdim, da je etična škoda vojne verjetno mnogo večja, kot psihične posledice, ki jih veterani trpimo. Za udeležbo v vojni moraš prenesti svoj moralni kompas. Ko se vrneš z bojišča, ga je zelo težko, ali pa nemogoče popraviti.

Ministrstvo za veterane je ta problem poimenovalo "moralna poškodba", ampak je izraz zavajajoč kot tudi "kolateralna škoda". To ni poškodba, ki jo ozdraviš s počitkom, psihoterapijo ali protibolečinskimi tabletami. Vojna nas dela morilce. S tem se moramo soočiti neposredno, če želimo biti iskreni o pravi ceni vojne.

Z Afganistana se nisem vrnil ista oseba. Osebnost je enaka, vsaj približno, vendar nisem več "dober" človek, za katerega sem se imel prej. Ne obstaja nič, kar lahko to spremeni; nemogoče je pozabiti, kar se je zgodilo in vsi, ki bi mi lahko odpustili, so mrtvi.

Nikoli ne bom vedel, ali so bila moja dejanja v Afganistanu pravilna ali ne. Ko imam dober dan, verjamem, da so bila potrebna. Nasprotno pa želim verjeti, da je ubijanje, tudi v vojni, napačno.

**"SI KOGA UBIL?" SLIŠIM
KOT: "KAJ JE NAJBOLJ
GROZLJIVA STVAR, KI SI JO
KDAJ STORIL?"**

Amerika bo za časa mojega življenja vpletena še v druge vojne. Če pa je odločitev o tem kolektivna odgovornost, potem morajo civilisti bolje razumeti posledice. Nemoralnost vojne ni rana, ki jo lahko ignoriramo - je boleče očitna zaradi številnih veteranov, ki si jemljejo življenja.

Civilisti lahko dojamejo vojne žrtve, saj vsakdo pozna koga, ki je umrl. Vendar le malo ljudi pozna koga, ki je ubijal. Ko nekomu povem, da sem marinec, praviloma sledi vprašanje: "Si koga ubil?" Jaz to slišim kot: "Kaj je najbolj grozljiva stvar, ki si jo kdaj storil?" Ne razumejo, da sprašujejo po izjemno osebni zadevi.

Veliko veteranov, ki jih poznam, znori ob takih vprašanjih, ki krepijo občutek izoliranosti v družbi, ki ji je, kot kaže, vseeno za Irak ali Afganistan. Meni pa je pokazatelj, da radovednost civilistov presega njihovo razumevanje vojne. Le malo Američanov ve, kaj je vojna. Naše bitke bijemo s prostovoljnimi vojaki in ker je globlje poznavanje vojne tudi prostovoljno, je hkrati tudi nepotrebno.

Le veterani lahko razumejo in pjasnijo etični vpliv vojne. Za mene to pomeni biti odkrit in iskren do smrti, ki sem jih povzročil in kako so me spremenile.

Na vprašanje "Ali si koga ubil?" ni lahko odgovoriti, še manj pa na to želi odgovoriti vsak veteran. Ampak če me civilist vpraša, se počutim dolžnega odgovoriti.

Če bo razlaga tega, kar sem storil 6000 milj stran v konfliktu, ki je daleč od javnega zavedanja, zmanjšala verjetnost za naslednjo vojno, potem moja dejanja niso bila zaman.

VIR: WASHINGTON POST 25. 1. 13. PREVEDEL: R.D.

ZGODBI GENERACIJE Y

V uredništvo smo prejeli dve zgodbi, ki pričata o položaju mladih in njihovih možnostih pri vstopu na trg dela in osamosvajanju. Obe zgodbi pripadata osebam sorodne starosti. Zdi se, da je brez možnosti za delo ostal večji del generacije. To je generacija od leta 1982 naprej, ki jo mnogi imenujejo generacija Y. In prav zakaj (v angleščini Y = why), je vprašanje, ki vse bolj odmeva in ne izzveni.

Prva zgodba je pripoved punce, mlade mamice, ki je z novim letom ostala brez zaposlitve in želi ostati anonimna. Njena zaposlitvena kariera se je odvijala takole: Od leta 2005, ko je začela 6-mesečno usposabljanje na delovnem mestu pa do preteklega silvestrskega večera je bila zaposlena na Okrajnem sodišču v Mariboru. Vključena je bila v program z namenom usposabljanja za pravosodnega sodelavca. Program je zaposlenim ponujal minimalna sredstva, brez malice in povračila potnih stroškov. Avgusta so ji nato ponudili zaposlitev z določenim delovnim časom za pol leta. In spet pol leta. In spet pol leta. Prihodnost je bila negotova, znova in znova. A s trdim delom, četudi za mizerno plačo šeststotih evrov, je bila zadovoljna, da ima službo. Ali se bodo pogodbe podaljševale, ni nikdar vedela do tik pred zdajci. Delala je zavzeto in vestno. Medtem so se pogodbe podaljševale, na pogodbe pa pripisovali aneksi - ena, dve, tri, štiri...nakar je bila premeščena na drug oddelek, domnevno zaradi povečanega obsega dela. Nove pogodbe za premestitev ni dobila, vodili so jo pod okriljem prejšnjega oddelka. Vpisovanje tožb, po vrhu pa še dodatno delo, delo drugih - skrb, da so sodniki na tekočem in podobno. Poleti leta 2012 je odšla na porodniški dopust, sredi decembra pa je dobila novoletno pošiljko z obvestilom, da bo z vstopom v novo leto brezposelna. Da vas ne zavedemo - vse to je popolnoma zakonito in ustaljena praksa. V pravnem ni sodišče kršilo nobenega zakona, v zakonih pa ni vključenega človekovega dostojanstva. Nobene zahvale za 7 let in 4 mesece trdega dela z odličnimi vrednotenji, nobenih napotkov za naprej. Po samoiniciativnem raziskovanju je ugotovila (o tem je sodišče ni obvestilo, čeprav je šlo za interni razpis), da se lahko prijavi na razpis za identično delovno mesto, kot ga je opravljala doslej, kamor pa ni bila sprejeta. Težko je dojeti, kdo so bili izbrani kandidati, ki so izpolnjevali vse predpisane pogoje za njeno mesto, in kako da jih ne izpolnjuje sama. Po njenih informacijah, so nova delovna mesta (t.i. stabilizacija kadrovskega načrta sodišč) zasedle osebe z manj izkušnjami (leto ali manj na sodišču) in poznanstvi. Delovna doba torej ne šteje, prav tako ne dobro ocenjena letna poročila (ki so tako ali tako fiasko, saj vsaj v njenem primeru vodja nikoli ni bila prisotna). Po neuradnih podatkih je samo na Mariborskem okrajnem sodišču takih zgodb še 46...Če reda in transparentnosti ni na sodiščih, lahko le ugibamo, v kakšnem sužnjelastiških razmerjih so mladi v službah privatnikov...tisti, ki službe

“ZAKAJ NON-STOP PONAVLJAJO, KAKO NA MLADIH SVET STOJI? NA MENI STOJJO LE DRŽAVA IN ZAKONI, DAVKI IN REFORME, KI ME TLAČIJO.”

seveda imajo. Eden takih, ki je nima, je Aljaž.

„Star sem 29 let. Diplomant. Moje povprečje v času študija je znašalo 9.1, s poslovno idejo (strateškim planom) sem prejel celo nagrado na natečaju za mlade podjetnike. Ves čas študija sem delal preko študentskih napotnic. Večinoma sem kelnaril pa tudi raznašal letake in delal v avtopralnici. Študij sem kljub delu zaključil pri 23. letih. Od takrat se prijavljam na razna delovna mesta, a brez uspeha. Večinoma. Eno leto sem delal preko aktivne politike zaposlovanja v manjšem podjetju (za min.plačo), nato pa so me zamenjali z drugim, ki je tak program lahko koristil naslednjih 15 mesecev. Zanj so dobivali denar. In tudi njega so potem zamenjali. Zaposlen bi bil prevelik strošek. Strošek? Pa saj vsak dan osem ur, delam za vaše podjetje, zaboga. Če si me ne morete privoščiti, klub minimalni plači pa zaprite podjetje ali zamenjajte vodstvo (ki mimogrede prejema 5-10 kratnik moje plače). Brez vesti, brez poštenja. In spet pošiljam. Pošiljam na mesta za katera sem prekvalificiran. Teh je več. Večina delodajalcev me o tem ali sem bil sprejet sploh ne obvesti. Vse ob zid. Nemi zid. Sit sem vsega. Sit sem delovnih mest, ki jih dobijo tisti s poznanstvi, sit sem tega, da se počutim neuporabnega. Ko pa vem, da bi lahko počel marsikaj. Sit sem tega, da se ne morem odseliti na svoje in da moram občasno očeta prositi za prevoz. Ob tem tempu bom za avto lahko našparal čez 11 let. Najbližje zaposlitvi sem bil pred pol leta, ko me je skoraj doletelo mesto arhivarja, pa se je potem gospa, ki to delo opravlja že več desetletij odločila, da še ne gre v pokoj. Pa saj sem vendar bil zmeraj med boljšimi - v razredu, na matematičnih tekmovanjih, še punce so me zmeraj imele rade, vsi so mi pravili šarmer. A delodajalca očitno ne znam prepričati. Sram me je, pa nisem nič storil narobe. Včasih mi navržejo, da nimam 3 ali 5 let delovnih izkušenj. Imam pa 5 let dela preko študentskih napotnic - seveda so to dela, ki z mojim profilom nimajo močne povezave. Bi že v času študija delal v svoji stroki in pridobival te izkušnje, če bi me kdo sprejel na prakso in me izučil, pa te priložnosti ni bilo. Država Slovenija zame nima niti enega samega ušivega delovnega mesta. Diplomiral sem, ker sem mislil, da bom s tem pridobil boljše možnosti za dostojno zaposlitev, da bom imel urejeno prihodnost. Zakaj sploh študirati, ko pa se zdi, da vse kar je dosegljivo, je prodajanje...megle. Vlada (ta ali prejšnje) nima nobene dolgoročne strategije na področju zaposlovanja mladih. Kratkotrajne subvencije služijo bolj delodajalcem. Sam še vedno mislim, da se tudi družboslovce, da zaposliti: storitvenih dejavnosti, mladinsko delo, evalvacije programov, socialno podjetništvo, strokovno svetovanje v kulturi itd. A kaj bi...Sedaj je vse kar delodajalce zanima ali imam S.P., ali imam morda napotnico, si jo lahko uredim? - in ker je odgovor v vseh primerih ne - ostalo niti ni pomembno. Lahko prodajam sesalce, a bom dobil 10% od prodanega izdelka. Za prevoz lahko poskrbim sam. Kje je še zdravstveno varstvo? Tudi zagnanost ali pripravljenost na učenje nečesa povsem novega ne šteje. Ni pomembno niti to, da bi za socialno varnost in tisto nekaj malega denarja bil pripravljen rezati živo mejo ali šteti promet. Tisto malo kar zaslužim, je preko dela na črno. Usluge prijatelj lev pri kakšnih projektih. In jaz sem diplomiral! Kakšno upanje naj ima potem moj brat, ki je ob koncu srednje šole utrpel hudo poškodbo hrbtenice in marsikaterega dela sploh ne more opravljati? Naj mu kar predam zanko? Kako je mogoče, da je tako mlada država tako mačehovska prav do nas mladih? Zakaj non-stop ponavljajo, kako na mladih svet stoji. Na meni stojijo le država in zakoni, davki in reforme, ki me tlačijo. Vse kar mladi dobimo, so oznake. Apolitični, ki živimo pri mamah in predolgo študiramo. Kaj pa naj? Delamo?“

PO OCENAH EUROFUNDA DOLGOTRAJNA BREZPOSELNOST MLADIH EU STANE PRIBL. 2 MILIJARDI EVROV NA TEDEN OZIROMA 100 MILIJARD EVROV NA LETO. ZA SLOVENIJO TO POMENI 344 MILIJONOV EVROV. ČE BI DELO USPELO NAJTI LE DESETINI MLADIH, BI NA LETO PRIHRANILI VEČ KOT 10 MILIJARD EVROV.

FACEBOOK

„JAZ“ KOT SKRBNO NADZOROVANA BLAGOVNA ZNAMKA

Velika večina ljudi v sodobni družbi je zgrožena nad konceptom Velikega brata oz. Big Brotherja (v mislih imam koncept stalne kontrole in vseobsegajoče oblasti, kot si je to v delu 1984 zamislil George Orwell), kljub temu pa v določenih niansah kontradiktorno, ta ista večina prostovoljno, vestno in predano vsakodnevno uporablja Facebook in ostala socialna omrežja. In zakaj je to nekoliko ironično?

Ideja o nenehnem nadzoru ljudi seveda predhaja sodobno tehnologijo in splet. Najbrž ste že slišali za panoptik – stavbo namenjeno nadzoru zapornikov in ostalih institucionaliziranih oseb, kot jo je v 18. stoletju opisal Jeremy Bentham. Panoptik je jedro v stavbi, oko stavbe, ki omogoča neprestano nadzorovanje. Zaporniki ne morejo vedeti, kdaj so opazovani, saj ne vidijo nadzornikov, ki so postavljeni v privilegirano centralno pozicijo, ki omogoča enostaven pregled nad vsemi okoliškimi prostori in dogajanji. Nadzor ne opravljajo nujno nadzorniki pač pa ga lahko opravlja kdor koli tudi obiskovalci panoptika, ki imajo dostop do centralne, opazovalne stavbe oz. očesa. Zaporniki so tako ves čas v negotovosti in kot je predvideval Bentham, je to ključen instrument vzdrževanja discipline, saj se obnašajo, kot da jih oko zmeraj gleda. Potemtakem nadzornika, ki bi

dejansko kontroliral dogajanje, ne potrebujemo več – dobimo institucijo, ki nadzira samo sebe, oblast, ki deluje brez oblasti. O tem je pisal tudi Foucault, v svojem delu Nadzorovanje in kaznovanje. Kot so ugotovili že mnogi antropologi pred menoj, se analogija s Facebookom ponuja kot na dlani. Uporabnik Facebooka je nenehno viden vsem svojim prijateljem, ki ga ves čas opazujejo. Uporabnik (zavoljo lažje berljivosti mu dajmo ime Samo), torej Samo, se opazovanja zaveda in se ob tem niti ne počuti nelagodno. Še več, Samu je po godu, če ima veliko všečkov, če ve, da drugi berejo in komentirajo njegove statuse. Facebook seveda nima uradnih paznikov in zapornikov. Če zanemarimo določene pravila uporabe, pravzaprav ni predpisanih pravil obnašanja, pač pa smo uporabniki sami pazniki in zaporniki hkrati. S tem, ko opazujemo drug drugega, se implicitno ocenjujemo. Ko delimo fotografije, se vdajamo množici. Množica konzumira našo vsebino in jo, če je sprejemljiva deli naprej. Masa tako počasti identitete, ki jih ustvarjamo z deljenjem in razdajanjem. Deliti na spletu, zato pomeni samoustvarjanje in samopotrditve. Impulz delitve sebe in svoje vsebine ter sporočilnosti najbrž izvira iz želje po izražanju moči in informiranju drugih in skupnosti. Karkoli že

počnemo, vse na Facebooku je izraz lastnih prepričanj in mnenj, ki jih konstantno potrjujemo s kliki na "Všeč mi je", "Delim" ipd. Pogovarjamo se z množico, ki smo jo ustvarili po lastnem okusu, nazaj pa zahtevamo to isto potrditev. To vsekakor zadovoljuje globoko psihološko potrebo po priznanju in sprejetju. Zdi pa se, da je ta potreba v sodobnem času nekoliko eskalirala. Zakaj je temu tako bi morda bolje razložil kak socialen psiholog, nekaj pa je gotovo na tem, da ljudje v neučinkovitih in izkoriščevalskih sistemih, vse bolj izgubljujejo varnost in pripadnost, vse manj je kontrole nad lastnim življenjem.

Facebook kot oblika osebnega znamčenja oz. ustvarjanja sebe nedvomno nudi obliko potrditve in kontrole. Osebnostno znamčenje in njegove strategije so lahko zelo različne od Sama do Jurija, predstavljajo pa novo obliko družbene discipline, ki jo lahko primerjamo s panoptikom. Ne samo, da se Samo samoregulira pri tem, kaj objavlja in o kateri kul ali razgledani stvari poda mnenje preko statusa, pač pa njegova samoregulacija sega celo v offline življenje, ko je denimo v kinu s prijatelji hiper-pozoren na to kako bo izpadel na fotografijah, ki bodo morda deljene na Facebooku. V skrajnem primeru je pozoren tudi na to kaj reče, saj ga njegov prijatelj ob kaki res pikri, lahko tudi citira. Tako osebni dostop do informacij širše ali ožje skupine je nov fenomen. Nikoli prej v zgodovini človeštva ni bilo mogoče nadznanca in neznanca izvajati tako dobrega monitoringa. Samo celo ve, kaj je danes za zajtrk jedla Marija, četudi se z njo ni pogovarjal že tri leta. Svoje prijatelje iz osnovne šole pozna bolje, kot jih je poznal v času, ko so vsak dan hodili skupaj sedeli v klopih. Takrat ni vedel, kakšno je zdravstveno stanje Antonijine mačke, kam na dopust zahajajo Novakovi in koga pozna Ana preko Matije. Zanimivo je, da kljub vsemu sodbe ostanejo večinoma

fakebook®

neizrečene – sodi se pretežno samemu sebi z lastno regulacijo. Ljudje večinoma oblikujejo sebe v skladu s tem, kar menijo, da se od njih pričakuje, četudi ne vedo kdo in kdaj dejansko gleda njihov profil. To je tudi ultimativna teza, ki jo je postavil Foucault v zvezi z normalizacijo. Gre za dinamiko med tem, kaj bi se naj zgodilo (nadzor, monitoring in kontrola) in med tem kaj se dejansko dogaja (reakcije na te mehanizme). Fokus pa kljub množici "prijateljev" in neslučenih razsežnostih „vohunjenja“ ostaja na samem sebi. Večina sporočanja na teh omrežjih se tiče posameznika, torej je po naravi narcistično. Že sama struktura strani je taka, da začnemo pri sebi – svoji strani, omrežje, katerega center smo mi, pa se nato širi od nas po poznanstvih navzven. Samo hote ali nehote ustvarja lastno znamko sebe. Samo je monodrama za gledalce, ki so bolj ali manj izbrani tako, da bodo ploskali. Kljub vsemu pa je domet te znamke (na srečo) omejen. Nekaj je znamka, ki jo gradi Samo s skrbno izbranimi fotografijam ter odstranjevanjem tagov – s tem kar sam sporoča o sebi, (na srečo) nekaj povsem drugega pa je njegov sloves – na katerega ima manj vpliva, saj gre za konstantna dejanja, zanesljivost in integriteto v življenju izzven Facebooka. In slovesa si Samo ne more skreirati popolnoma v lastni režiji. Žal pa se zdi, da integriteta postaja vse manj pomembna, kar se izraža v porastu popularnosti resničnostnih šovov, javnem blatenju med politiki in neodgovornem ravnanju ljudi na vplivnih položajih. In če bi več Samov imelo enotnost pri vedenju, razmišljanju in zapisani besedi – če bi torej imeli neomajno integriteto, bi pehanja za popolnim Fakebook profilom bilo morda manj.

BARBARA MURAUŠ

PROGRAMI KDMC INDIJANEZ V OKVIRU EPM

POSLUH!

POVEZOVANJE GLUHIH, NAGLUŠNIH IN SLIŠEČIH

Program Posluh!, si je zadal enakovredno vključitev mladih gluhih in naglušnih v vsakodnevno dogajanje ter rušenje komunikacijskih preprek, ki se pojavljajo med gluhi in naglušni ter slišječimi mladimi.

Posluh! sestavlja sklop aktivnosti: tečaji znakovnega jezika v slovenščini in angleščini, organizacija kulturnih, športnih, družabnih, izobraževalnih dogodkov, potopisna predavanja s simultanim prevajanjem v znakovni jezik, izleti za slušno ovirane in slišče mlade... Z ustreznim osveščanjem in izobraževanjem bomo poskusili porušiti komunikacijsko prepreko med mladimi, predvsem pa želimo gluhi mladini omogočiti enakovredno vključitev v vsakdanje aktivnosti, predvsem v letu EPM Maribor 2013. Postaviti želimo vzorčen primer vključevanja mladih s posebnimi potrebami na različnih nivojih - od izobraževanja, gojenja socialnih odnosov, kulturnega udejstvovanja itd. Pri tem projektu sodelujemo z Društvom gluhih in naglušnih Podravja, upamo pa tudi na sodelovanje z drugimi društvi gluhih in naglušnih širom Slovenije. S programom smo posegli v precej neznano področje, ki so ga doslej obvladovali le gluhi in naglušni ter strokovni delavci.

Po začetnih koordinacijskih sestankih z vodstvom DGN Podravje smo organizirali spoznavni večer, kjer smo se skupaj s prostovoljci KD MC Indijanez srečali z mladimi člani in vodstvom DGN Podravje. Prisotna je bil tudi uradna tolmačka za slovenski znakovni jezik, ki je skrbela, da ne bi prišlo do večjih komunikacijskih nesporazumov. Kot sem že omenila, je za nas - pripravljalce programa Posluh!, to bilo precej neznano področje, nihče od nas ni imel konkretnih izkušenj z gluhi ali naglušni osebam, prav tako nismo poznali znakovnega jezika. Podobno zadržani so bili tudi gluhi in naglušni, saj se običajno ne družijo s slišječimi... Vendar smo vsi čutili enako željo po skupnem sodelovanju. Radovednost nas je vse premagala, zato smo ob igranju pikada in ročnega nogometa vendarle prebili led ter se pričeli spoznavati in druženje se je nadaljevalo pozno v noč. Ekipa KD MC Indijanez je tako hitro ugotovila, da bo brez osnovnega znanja slovenskega znakovnega jezika, program težko usklajevati z gluhi in naglušni prijatelji. Tako smo organizirali intenzivni 30 urni tečaj za vse prostovoljce in zaposlene, ki sodelujejo pri programu Posluh!. Dobivali smo se dvakrat tedensko in že opravili začetni tečaj pod vodstvom mentorice Kaje Zlatke Hötzl. Na urah tečaja so se nam večkrat pridružili gluhi in naglušni. Skupaj smo si izmišljevali različne scenarije oziroma situacije v katerih se znajdemo vsakodnevno in te vaje so bile najbolj zaslužne za naše hitro napredovanje. V skladu z zastavljenimi cilji smo organizirali tudi potopisno predavanje o Severni Koreji, s simultanim prevajanjem v znakovni jezik. Predavanja se je udeležilo več gluhih kot smo si sploh upali pomisliti. Bili so tudi neverjetno dobra publika, saj so z velikim zanimanjem predavanje „poslušali“ in na koncu zastavili predavatelju veliko dodatnih vprašanj. V duhu dobrega sodelovanja smo sklenili, da bomo na zabavo ob zaključku leta povabili tudi gluhe in naglušne, pa tudi zato, ker smo se med temi skupnimi druženji spoprijateljili. Zanje smo s prostovoljci pripravili kratek pozdravni nagovor, ki smo ga seveda odkretali v znakovnem jeziku. Še bolj pa so gluhi presenetili nas, ko so pripravili cel družabni program z zabavnimi igrami za gluhe in slišče in celo darili. Na tem druženju, ni bilo več čutiti nobenih zadreg ali komunikacijskih ovir. Na veliko se je kretalo, bralo z ustnic, če pa še vedno ni šlo, smo si pomagali s pantomimo, risanjem, pisanjem in vsemi drugimi poznanimi načini komuniciranja ...sk-

ratka - noč je vsekakor minila prehitro! Seveda je še vedno prihajalo od kakšnih komunikacijskih nesporazumov, vendar smo se tem skupaj smejali. Tako je recimo ena izmed naših prostovoljk mislila, da jo bo eden od simpatičnih gluhih fantov fotografiral s svojim mobilnim telefonom (in je temu primerno tudi pozirala), ta pa je le telefoniral z videoklicem. V okviru programa Posluh! načrtujemo v letu 2013 še veliko več druženj, izletov, športnih dogodkov, potopisnih predavanj, tečajev znakovnega jezika v slovenskem in angleškem jeziku... Razmišljamo celo, da bi v Mariboru organizirali večdnevno mednarodno srečanje gluhih in naglušnih ter slišječih. Trenutno se z gluhi intenzivno pripravljamo na predstavitev znakovnega jezika, ki jih bomo v urah slovenskega jezika izvajali na srednjih šolah v Mariboru, Slovenski Bistrici in Ptujcu.

SOBIVAMO!

REŠEVANJE PROBLEMATIK IN OZAVEŠČANJE

Program Sobivamo! je osveščevalnega značaja, saj je njegov namen z direktnimi akcijami in pristopi opozarjati in opominjati mlade na različne problematike (okolje, politična angažiranost, marginalizacija določenih skupin itd.), hkrati pa analizirati potrebe mladih na lokalni ravni. Program je namenjen tudi povezovanju mladih z ostalimi starostnimi skupinami v mestu.

Program predvideva številne akcije in sklope, ki jih bomo izvajali skozi vsa leta. Mnogi med njimi so zastavljeni inovativno, obenem pa vsebujejo element presenečenja, zato podrobnosti tokrat ne bomo razkrivali. Da malo podražimo vašo domišljijo pa vseeno navajamo imena nekaterih akcij, ki sledijo: Eko policija, Knjiga reklamacij, Pasji paradiž, Kolesarska straža, Potujoča kuhinja, Otrok na cesti, Prešite odeje, Eko košarka in še in še.

Pretekal akcija, ki smo jo že izvedli je bila akcija, kjer smo branjevkam na tržnici ponudili čaj. Z gesto smo dokazali, da smo pripravljene pomagati ter imamo posluh za someščane.

Trenutek toplote, dobra misel, stisk roke in pozornost tem ljudem gotovo veliko pomenijo, mladi pa imamo na ta način možnost javnega udejstvovanja. Tokrat smo spoznali branjevke, njihov način življenja in preživeli drugačno jutro. Za takšno akcijo smo se odločili, ker zaradi neurejenih razmer na mariborski tržnici nenehno poslušamo o težavah branjevk in ker se nam zdi, da je to skupina, ki velikokrat ostane spregledana, čeprav v zimskem času kljub mrazu vztraja, da življenje na tržnici ne zamre in seveda tudi zato, ker jim prodaja na tržnici predstavlja vir preživljanja. Branjevke so bile toplega časa nadvse vesele in prijetno presenečene, saj mladi običajno le redko najdemo pot na mariborsko tržnico.

KIKIRIKI!

UDARNE AKCIJE IN URBANE INTERVENCIJE

Kikiriki! zajema sklop prostorskih, socialnih, družabnih, umetniških ali drugih intervencij v organiziranih skupinah mladih. Namen programa je na mestne ulice pričarati mladostno igrivost, iznajdljivost, inovativnost, iskrivost, aktivne udeležence motivirati k javnem udejstvovanju, planiranju, delu v skupini, povečati utrip mladih izven mestnega jedra, v spalnih naseljih, igriščih, tržnici, okolici mesta.

Prvi izveden projekt programa Kikiriki! smo poimenovali "Zimsko veselje". V četrtek 17.1.2013 ob 9.30 smo se v prostorih kluba MC zbrali prostovoljci in pripravljali material za okraševanje snežakov. Iz barvnega papirja smo naredili noske, gumbe, rožičke, pisikerčke ipd. Pogovarjali smo se o splošnih stvareh in se spomnili na otroška leta v vrtcu ali osnovni šoli, kjer smo pri likovni vzgoji ali v varstvu delali izdelke iz papirja in odkrivali svoje »umetniške talente«. Smo mladi in včasih moramo prebuditi otroka v sebi. Ob 12.30 smo bili dogovorjeni na Glavnem trgu. Z lopatami smo na en kup nametali sneg, na katerega smo postavili sneženo kroglo za glavo, ki smo jo okrasili z obraznimi dodatki. Med gradnjo se je slišalo veliko smeha in zabavnih komentarjev. Nekateri mimoidoče so se spraševali kaj počnemo, drugi so se nasmejali tretji pa ignorirali okolico. Ko smo na Glavnem trgu postavili dva snežaka smo se razdelili v dvojice in postavili snežake še na drugih lokacijah (Slomškov trg, Astoria, Židovski trg, Pekarna, Prva gimnazija). Našo akcijo smo zaključili okoli 17.00 popoldan ponovno v prostorih kluba MC, kjer smo si po rekreativnem dnevu privoščili zaslužene pice in topel čaj.

Do konca leto se bo zvrstilo še lepo število akcij, za pokušino naj jih nekaj navedemo:

LOV NA ZAKLAD – na različne lokacije bomo skrili namige. Do zaklada bo potrebno priti skozi uganke, razmišljanja in strateškega premikanja po mestu Maribor.

LABIRINT – na ulici bomo nastavili labirint skozi katerega se bo potrebno prebiti in tako popestrili vsakdanje utečene poti gibanja po mestu.

FLASH MOB – nenavadne akcije sredi gneč in prostorov, kjer se zadržuje veliko ljudi.

NAMIZNE IGRE – na prostem bomo na različnih koncih postavili namizne igre v nekatere bo mogoče tudi vstopiti...

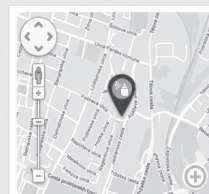
V času pisanja tega članka se pripravlja druga akcija programa Kikiriki - imenovana "Pleteni grafiti", kjer bomo drogove okraševali s pleteninami. O tem kako nam je uspelo boste obveščeni v prihodnji številki INDIJANEZA.

HIEROGLIFI | GRAFITI | NASLOV VNOS ENA

15. DECEMBER 2013 | VNESEL: ALAJZ NOVAK | AVTOR: NEZNAN

Grafiti

O KATEGORIJAH

V tem vsebinskem sklopu Hieroglifov se osredotočamo na grafiti, ki vsebujejo pisna sporočila ali pa imajo določeno spoznavno vrednost in željo po komuniciranju. Grafiti so zanimiv fenomen, ki nemo pripovedujejo zgodbo časa z družbenega in političnega vidika življenja mladih v

HIEROGLIFI!

NEFORMALNO IN FORMALNO IZRAŽANJE MLADIH

Pisana beseda, fotografije in drugi zapisi so tisti, ki ostanejo za nami in predstavljajo razmišljanje neke generacije, v našem primeru generacije mladih, v širši družbeni kontekst. Program zajema celoletno zbiranje pisane besede mladih v lokalnem okolju. Tudi in predvsem takšnih, ki presegajo vsakodnevne pogovore in imajo dodano vrednost ali pa so zaradi svoje vsebine odraz določene kulture ali subkulture. Glavni cilj programa je pridobiti širok vpogled v miselnost mladih, spoznavanje neformalnih oblik ustvarjanja in primerjava s formalnim načinom.

V drugi polovici februarja bomo otvorili spletno stran Hieroglifi!, ki vsebuje naslednje vsebinske sklope: Šolski eseji, Grafiti, Švinglci, Splet, Direkt, Tiskovine, Splet, Osebno in Čečkarije. Preko vnosnega obrazca na spletnem portalu bomo tako zbirali različne zapise in oblike izražanja mladih. Določene vnose - npr. grafiti - bo mogoče umestiti tudi na zemljevid, tako da bomo pridobivali podatke o pojavnosti sporočil, njihovih lokacijah in časovnem razponu. Ob terenskem delu in fotografiranju, že oblikujemo skupine, ki bodo pisno izražanje mladih spremljale po spletu.

K uspešni izvedbi programa bodo pripomogle tudi srednje šole, ki nam bodo posredovale določena gradiva (npr. šolske eseje) in seznanjale dijake z našimi akcijami. Naša ekipa bo periodično iskala pisno pojavnost po mestu na zidovih, po tleh, na raznih družabnih dogodkih in mladinskih udejstvovanjih, kljub temu pa v veliki meri računamo na vas - mlade, da nam boste preko spletne strani posredovali zanimive zapise - pisma, švinglce, čečkarije po mizah in ostale oblike sporazumevanja, ki jih morda nismo predvideli in nam s tem omogočili uvid tudi v načine sporočanja, ki sicer ostanejo skriti in zgodovinsko nezabeleženi.

Vabim vas, da že konec februarja obiščete spletno stran www.hieroglifi.net in sooblikujete naš program! Veselimo se vaših prispevkov!

SOUSTVARJAJ
MARIBOR 2013
 EVROPSKA PRESTOLNICA MLADIH

ŽIVALSKA STRAN MARIBORA

**“ STANJE DUHA DRUŽBE SE
NAJBOLJE VIDI V ODNOSU DO
ŠIBKIH, REVNIH PA TUDI V
ODNOSU DO ŽIVALI “**

V »totem našem mestu« ni vse samo slabo. No seveda pa tudi ni vse samo dobro. Podobno je tudi glede odnosa do živali. Manj ljudi kot včasih, se mladičev znebi »po domače« (v žaklju naprimer), vendar to hkrati tudi pomeni, da je brezdomnih živali vedno več, saj mnogo ljudi ne poskrbi za pravočasno sterilizacijo in kastracijo ampak mladiče odložijo na popolnoma neprimernih, največkrat skritih mestih (globoko v gozdu, smetnjakih...).

V mestu delujeta Zavetišče za živali, ki je med boljšimi slovenskimi zavetišči in Društvo za zaščito živali Maribor (DZZŽ MB). Slednje deluje od davnega leta 1967 in je prostovoljno, samostojno, nepridobitno združenje posameznikov, ki se združujejo zaradi interesa varstva vseh vrst živali.

Največje težave na mariborski živalovrstveni sceni predstavljajo tri področja:

- premalo denarja za sterilizacijo in kastracijo mačk
- odsotnost sistemiziranega individualnega dela s psi v zavetišču
- premalo osveščena javnost in zato ekcesni primeri ravnanja z živalmi.

Pa si pogledjmo na kratko ta tri področja:

PREMALO DENARJA ZA STERILIZACIJO IN KASTRACIJO MAČK

Ste že slišali za prostoživečo mačko? Četudi zanjo niste slišali, ste zagotovo že katero srečali. Prostoživeča mačka je namreč le drugi izraz za potepuške, brezdomne mačke, ki nimajo lastnika in živijo na prostem, najpogosteje v kolonijah, ki šteje tudi do 30 mačk. »Prostoživečke«, kot jim pravimo živalovarstveniki, ki se ukvarjamo z njihovo problematiko, so potomke lastniških in zavrženih mačk. Neka-

teri jim pravijo nikogaršnje mačke, vendar temu ni tako. So naša skupna last in odgovornost.

Ker je v Mariboru in okolici veliko kolonij s prostoživečimi mucami, smo DZZŽ Maribor in Zavetišče za živali Maribor staknili glave in se odločili, da pričnemo skupaj reševati to problematiko. In tako je zrasla ideja o projektu »Naše brezdomne mačke divjačke«. Klici o prijavi kolonij prostoživečih mačk so kar deževali. Slišali smo takšne in drugačne zgodbe, od lepih do grozljivih. Ponekod so okoliški stanovalci naklonjeni kolonijam, moti jih le nekontrolirano razmnoževanje, ponekod so nastrojeni sovražno in jim celo nastavljajo strup ali z njimi fizično

**“ EN MAČJI PAR LAHKO
V 9 LETIH »USTVARI«
11 MILIJONOV ŽIVALI “**

obračunavajo (brcajo, kamenjajo, celo pretepejo do smrti). Pri vsem skupaj pa so zelo prizadeti/-e tudi hranilci/-ke, ki za te mačke skrbijo. To pomeni, da jih hranijo, trepetajo, ko katere od njih ni kakšen dan na »hranišče«, poslušajo mnogo groženj, včasih pa se kakšna »njihova« mačke znajde celo pred vrati njihovega doma - mrtva.

Prostovoljci mucu ujamejo, odpeljejo v zavetišče, kjer zanj o veterinarsko poskrbijo in sterilizirajo oz. kastrirajo. Pomagamo pa tudi z donirano hrano hranilcem, nasveti kako/kje/s čim hraniti, kako vzdrževati higieno, s postavljanjem bivališč ...

Problem je v tem, da tudi če bi nam uspelo ujeti vse prostoživeče mucu, ni dovolj denarja za njihovo kastracijo in sterilizacijo. En mačji par v 9 letih »ustvari« 11 milijonov živali (štejemo mladiče in vse mladiče mladičev ob preživetju le 3 mladičev na leglo). Zato populacija mačk raste in se nezadržno širi, z njo pa tudi težave. Nekatera slovenska mesta so se te težave že lotila zelo učinkovito, upamo da v prihodnje uspe tudi Mariboru, saj je sterilizacija in kastracija najbolj humana (pa tudi najcenejša) rešitev težave.

**BUČKA, SLEPA, STARA PRIBLIŽNO 10 LET, IZJEMNO CARTLJIVA MUCA.
JI JE KDO PRIPRAVLJEN NUDITI TOPEL DOM? INFO NA: 040 211 881
ALI INFO@DZZZ-MB.SI**

Primer iz prakse:

»Veliko lokacij, kjer se lovijo mačke, je lahko dostopnih, včasih pa čisto po naključju naletiš na takšno, da se ti v prvem trenutku zazdi, da mačke ne boš nikoli ulovil oz. prišel do nje. Tako sva s Ksenijo na pločniku ob zelo prometni cesti našli mucu z mladičem. Zavili sva s ceste ter iz avta vzeli pripomočke. Mački sta medtem že izginili v klet hiše ob cesti. V hiši sva opazili luč. Odšli sva potrkat, gospodu razložili situacijo (seveda se mu niti sanjalo ni, da je v kleti kakšna mačka) in le-ta nama je klet odklenil. Še prej pa nama je dal napotek: "Ko prideta po stopnicah dol, na desno ne smeta!" Že sama hiša je bila na videz »grozljiva«, pa še tema je že bila in takšen napotek je v nama vzbudil kar nekaj neprijetnih občutkov. Ampak za rešitev mačk to ni bila ovira. Električne ni bilo. Z

baterijo in kletko sva se prebijali po stopnicah, ki so bile z ene in z druge strani naložene s kramo, ter obložene s par centimetri prahu. Odpravili sva se na ogled levega dela kleti (sama krama in umazanja), prav grozljivo je bilo vse videti. Nastavili sva kletko in zapustili prostor. Po par minutah sva zaslišali znani ropot kletke. Ujel se je mladiček. Prestavili sva ga v transporter, ponovno »usposobili« kletko in zraven pustili »malega«. Čez nekaj minut spet... in mački sva lahko odpeljali v zavetišče. Obe sva se enoglasno odločili, da morava za ti dve mački poiskati varnejšo lokacijo, kajti nevarnost, da kateri pristane pod kolesi avtomobila, je bila prevelika. Vendar pa menjava lokacij ni naša stalna praksa, to je prej izjema. Poklicala sem eno izmed hranilk, ki skrbi za mačke na varni lokaciji, ji pred-

**7 LET STARA PSIČKA, ZELO PRIJAZNA, NEŽNA, SOBNO ČISTA,
PRIMERNA ZA V STANOVANJE, A SE NE RAZUME Z MUCAMI, NUJNO
POTREBUJE NOV DOM. INFO NA: 040 211 881 ALI INFO@DZZZ-MB.SI**

stavila problem in ta se je strinjala, da ju sprejme. Mami mački so med posegom sterilizacije odkrili za pest velik tumor na seskih, ki so ji ga odstranili. Muci smo spustili na varni lokaciji, kjer se 14 dni nista prikazali, vendar sta hrano iz njunih posodic vedno pojedli. Z mačkama iz t.i. »Hitchcock kleti« je sedaj vse v redu in na novi lokaciji jima gre prav dobro.

Več o projektu si lahko preberete na: <http://www.dzzz-mb.si/nasebrezdomne-macke-divjacke.html>

ODSOTNOST SISTEMATIZIRANEGA INDIVIDUALNEGA DELA S PSI V ZAVETIŠČU

Kot smo že dejali, je mariborsko zavetišče za živali eno boljših slovenskih zavetišč. Seveda pa to ne pomeni, da je idealno in da tudi tam ne opažamo težav in stvari, ki bi se jih dalo izboljšati. Največjo težavo vidimo v odsotnosti sistematiziranega individualnega dela s psi v zavetišču. Nekatera zavetišča (npr. tisto v Gmajnicah) imajo zadevo zelo dobro urejeno, saj imajo npr. zaposleno osebo, ki se s psi strokovno in sistematizirano ukvarja. Poskrbi za socializacijo, učenje osnovnih ukazov in s psom posname tudi spletni video. Oskrbniki v zavetišču se sicer pri delu zelo trudijo, vendar bi jim morda kazalo nuditi večjo podporo v smislu nastavitve sistema in njihovega strokovnega kinološkega usposabljanja. Seveda moramo priznati, da je situacija v Gmajnicah nekoliko lažja, saj je zavetišče precej manj polno in

NE BI BILI RAJE ZNANI PO ŽIVIH KOT MRTVIH LISICAH?

ima več razpoložljivih finančnih sredstev. Prepričani pa smo, da bi se na tak način sčasoma popravil tudi položaj v Mariboru.

PREMALO OSVEŠČENA JAVNOST IN EKCESNI PRIMERI RAVNANJA Z ŽIVALMI

Stanje duha družbe se najbolje vidi v odnosu do šibkih, revnih, pa tudi v odnosu do živali. Proti starim, preživelim praksam se je treba boriti na vsakem koraku. Z malo domiselnosti pa se da tudi tradicionalno prireditve, kot je Zlata lisica, spremeniti v sodobno prireditve na vseh nivojih – ne le s športnega vidika, ampak tudi z vidika varstva živali. Uporabili bi naprimer lahko »lisičke« znane slovenske oblikovalke Almire Sadar in tako ohranili kakšno življenje več. Zaradi splošnega stanja v družbi, ki ga recesija še potencira, prihaja tudi do pojavov blažjega ali hujšega zanemarjanja, mučenja in zlorab živali. Proti temu se DZZŽ Maribor bori s svojo skupino Nadzoornikov, ki preverjajo prijave mučenja ali slabega ravnanja živali, ki prispejo na društvo. Teh prijav je povprečno od 10 do 20 na mesec. Nadzoorniki huše kršitve posredujejo VURSu, blažje kršitve pa poskusijo odpraviti sami. Lastnikom svetujejo in jim občasno nudijo tudi kakšno drugo pomoč.

Primer iz prakse:

»Konec avgusta lani smo Nadzoorniki prejeli prijavo o dveh zanemarnjenih psičkih, ki bi naj že dva meseca bivale brez prisotnosti lastnika. Zadevo smo šli takoj preveriti in naleteli nismo na nič lepega.

Dve psički, ena na verigi (okoli 1,5m), druga se je iz verige strgala, vendar se od svoje štirinožne prijateljice ni odmaknila. Obe zelo zanemarnjeni, z znaki dermatitisa, hudo bolhavi, o lastnikih ne duha ne sluha. Na posestvu je bila tudi perjad, kateri pa smo hitro našli skupen odgovoren dom. Psički smo, s pomočjo VURS-a (OE Maribor), takoj odpeljali v Mariborsko zavetišče, kjer sta bili primerno oskrbljeni. Že v začetku oktobra pa se jima je nasmehila sreča in odšli sta v skupen nov dom.«

Ker je takšnih in drugačnih zgodb vedno več, vas prosimo, če opazite

AJA IN KALIKA OB NAJDBI

AJA Z NOVO LASTNICO

oziroma veste za živali (hišne ali rejne), ki živijo v neustreznih bivalnih razmerah, če zanje na kakršenkoli način ni ustrezno poskrbljeno (so na prekratki verigi, brez vode, brez sence, brez vsakodnevne nadzora,...), če obstajajo ljudje, ki za živali potrebujejo pomoč (materialno, svetovanje,...) in vse ostalo, kjer vidite možnost, da bi lahko z obiskom pripomogli k dobroti živali, da nam pišite na elektronski naslov: nadzoorniki.mb@gmail.com. Več o nadzoornikih si lahko preberete tudi na: <http://www.dzzz-mb.si/nadzoorniki.html>.

ČE POTREBUJETE POMOČ PRI SKRBI ZA VAŠO ŽIVAL ALI ČE ŽELITE POMAGATI ŽIVALI V NEUSTREZNIH BIVANJSKIH RAZMERAH, PIŠITE NA: NADZOORNIKI.MB@GMAIL.COM

PRI SKRBI ZA ŽIVALI V NAŠEM MESTU LAHKO POMAGATE TUDI VI:

ČE NE MORETE POSVOJITI.. BODITE ZAČASNI SKRBNIK.

ČE NE MORETE BITI ZAČASNI SKRBNIKI...SPONZORIRAJTE.

ČE NE MORETE SPONZORIRATI.. BODITE PROSTVOLJEC V DZZŽ MB.

ČE NE MORETE BITI PROSTVOLJEC... DONIRAJTE.

ČE NE MORETE DONIRATI.. OZAVEŠČAJTE.

ZAPISALE: METKA SLAMIČ, SEVERINA ISKRAČ, TINA ŠTELČER, WWW.DZZZ-MB.SI

RUSKA DRUŽINA 40. LET ODREZANA OD ČLOVEŠTVA

...DOKLER JIH LETA 1978 NISO NAŠLI RUSKI GEOLOGI...

Leta 1978 so ruski geološki izvidniki odkrili družino šestih duš, izgubljenih v sibirski tajgi. Šest članov družine Lykov je v tej oddaljeni divjini živelo več kot 40 let - najbližja naselbina je bila oddaljena 241 km.

Sibirska poletja ne trajajo dolgo. Sneg se zadržuje tudi do maja, hladno vreme pa pride že septembra, kar zamrzne tajgo v čudovito zapuščeno tihožitje: neskončni kilometri iglavcev in breze, posejani s spečimi medvedi ter lačnimi volkovi; strmimi gorami; divje reke, ki grmijo skozi doline; tisoče ledenih močvirij. Ta gozd je največja divjina na Zemlji. Segajo od najbolj oddaljenega ruskega konca arktičnih regij, do Mongolije na jugu ter od vzhodnega Urala do Tihega oceana: osem milijonov kvadratnih km ničesar, s skupnim številom prebivalstva le nekaj tisoč ljudi. Kadar prispejo topli dnevi, se tajga za nekaj mesecev razcveti v vsej svoji lepoti in lahko izgleda izjemno privlačno. Prav takrat ima človek najlepši vpogled v to zakrito deželo - ne iz tal, ampak iz zraku, kajti tajga lahko požre celotne vojske raziskovalcev. Sibirija je izvir večine ruske nafte ter mineralnih najdišč ter je bila skozi leta prepredena z raziskovalnimi misijami geologov, kateri so jo iz zakotnih kampov in črpališč preleteli po dolgem in počez v iskanju novih najdišč nafte ter rudnin.

Takole se je beležilo poletje 1978 na oddaljenem jugu gozda. Helikopter je iskal primeren kraj za pristanek ekspedicije geologov, preletaval je področje kakšnih 160 km stran od mongolske meje. Spustil se je v neko dolino v predelu Abakana. Stene doline so bile blizu, ponekod celo navpične, gozd pa tako gost, da smreke in breze, ki so se upogibale pod pritiskom rotorjev, enostavno niso dopuščale pristanka. A je pilot skozi vetrobransko steklo v daljavi opazil nekaj, kar tam ne bi smelo obstajati.

Bila je čistina, na višini 2.000 metrov, zagozdena med macesni in smrekami ter prepredena s temnimi brazdami. Začudena helikopterska posadka je prišla do zaključka, da je to znak človeškega življenja. To je bilo nepredstavljivo odkritje. Ruuske oblasti niso imele podatkov, da bi tu kdo živel.

Štirje geologi, ki bi tu morali iskati železo, so novice presenetile. "V teh koncih je manj nevarno srečati divjo žival, kot pa popolnega tujca," meni Vasily Peskov. A bili so radovedni. Vodila jih je geologinja Galina Pismenskaya. Ko so se "tujci" vzpenjali na goro, v smeri nakazani od pilotov, so začeli videti znake človeškega življenja: potko, palico, deblo položeno preko struge ter na koncu majhno kolibo polno posod brezovega lubja, v katerih je bil razrezan posušen krompir. "Zraven struge je bila "hiška". Počrnela zaradi zoba časa in dežja, na stranicah obložena z brezovo skorjo, palicami, deskami. Če ne bi bilo okna, v velikosti hlačnega žepa, potem si sploh ne bi mislili, da tam kdo živi. Vendar, brez dvoma, so... Naš prihod je bil opažen, to je bilo vidno."

Nizka vrata so zaškripala, na svetlo je stopil izjemno star človek, kot iz kakšne pravljice. Bosonog. Majica je bila zakrpana. Lasje so razkuštrano štrleli na vse strani. Izgledal je prestrašeno. Nekako so morali začeti pogovor: "Pozdravljen dedek! Prišli smo vas obiskati!" Starec nam ni takoj odgovoril... Vendar so kmalu slišali mehak, negotov glas: "Ko ste že tako daleč pripotovali, vstopite"

Domovanje ni bilo kaj boljše od jazbecine - nizke sajasto črne luknje, enako hladne kot klet, tla so bila prekrita z olupki krompirja in storži. Ko so se obiskovalci ozrli naokoli, so opazili, da je to bila ena sama soba. Bila je natrpana, zatohla ter nepopisno umazana, streho so podpirali upognjeni tramovi in na začudenje je bila dom

KOLIBA V KATERI JE ŽIVELA PETČLANSKA DRUŽINA LYKOV

družini petih ljudi:

"Tišina je bila prekinjena s stokanjem. Komaj takrat smo opazili silhueti dveh žensk. Ena je histerično molila: 'To je za naše grehe. Naše grehe!' Druga, skrita za tram, se je počasi sesedla. Svetloba, iz okna, je padla na njene široke, zgrožene oči, takrat se nam je zasvitalo, da moramo čim prej na plano."

Z Pismenskayevo na čelu so se raziskovalci umaknili na čistino, nekaj metrov stran od hiške, kjer so iz nahrbtnikov vzeli nekaj hrane in začeli jesti. Čez kakšne pol ure so vrata zaškripale in se odprle. Skozi njih je stopil starček in njegovi dve hčerki, vidno radovedni. Previdno so se prbližali obiskovalcem ter prisledli, zavračujoč vse ponujene dobrine - marmelado, čaj, kruh z besedami "To nam ni dovoljeno!" Ko je Pismenskaja povprašala, ali so že jedli kruh, je starec odvrnil: "Jaz sem, vendar one niso. Še nikoli ga niso vidle." Vsaj ni bil ob pamet. Hčerke so govorile jezik, ki se je slišalo kot izjemno popačeno blebetanje.

Počasi, čez nekaj obiskov, se je razpletla celotna zgodba družine. Ime starca je bilo Karp Lykov in bil je Stari Vernik - član fundamentalistične ortodoksne sekte, katere nauki se niso kaj dosti spremenili od 17. stoletja. Stari Verniki so bili preganjani še iz časa vladavine Petra Velikega in Laykov je to pripovedoval, kot bi se mu včeraj dogodilo; zanj je bil Peter osebni nasprotnik, "poosebljen

Antikrist" in carjeva akcija, da modernizira Rusijo s prisilnim odrezom brade vsakega kristjana.

Za Lykove so se stvari samo poslabšale z prihodom brezbožnih boljševikov. Naselja Starih Vernikov so se na begu pred Sovjeti pomikala vedno bolj globoko v divjino. Med čistkami, leta 1930, kjer je bilo krščanstvo tarča, je komunistična patrolja ustrelila Lykovega brata na obronkih naselja, medtem ko je Lykov ob njem kleče delal. Instinktivno je z družino pobegnil v gozdove.

To je bilo leta 1936 in takrat so bili v družini štirje: Karp, žena Akulina, 9-letni sin Savin ter 2-letna hčerka Natalia. S seboj so vzeli peščico semen ter tavalili vedno globlje v tajgo, sproti zidajoč primitivna domovanja, dokler se niso, bogu za hrbtom, ustalili. Dvoje otrok se je paru rodilo v divjini - Dmitry leta 1940 in Agafia v letu 1943. Do takrat, nihče izmed najmlajših še ni videl človeka izven družine. Vse kar sta Agafia in Dmitry vedela o zunanjem širnem svetu, sta v celoti izvedela iz pripovedi staršev. Ruski žurnalista Vasily Peskov je zapisal, da je bil njihov glavni vir zabave "pripovedovanje nočnih sanj".

Lykovi otroci so vedeli, da obstajajo kraji na svetu - mesta, kjer ljudje živijo natrpani v visokih zgradbah. Slišali so za tuje države. A zanje so to bili abstraktni koncepti. Edino čtivo so bile stari molitveniki in starinska družinska biblija. Alulina je učila otroke brati in pisati z upo-

rabo molitvenikov, ošiljenih palic namočenih v nektar rož za zamenjavo pisala in črnila.

Potovanje do Lykovega domovanja je bilo izjemno naporno, tudi ob pomoči čolna po Abakanu. Ob njegovem prvem obisku Lykove družine je Peskov pripomnil "prečkali smo 250 km, brez da bi opazili kakršnokoli človeško naselbino!" Preživetje je bilo v takšni izolaciji skoraj nemogoče. Obuvala so izdelali iz brezove skorje. Obleke so krpali in ponovno krpali, dokler niso razpadle, nakar so jih zamenjali z doma narejenim blagom, pridobljenim iz semena.

Laykovi so v tajgo prinesli enostavno kolo za predenje in statve, jih selili od naselbine do naselbine, globlje in globlje v divjino, kar je verjetno zahtevalo mnogo napornih potovanj - vendar žal niso imeli tehnologije s katero bi nadomestili železo. Par kovinskih loncev jim je služil leta in leta, ko pa jih je načela rja, so jih zamenjali le z "lonci" iz brezovega lubja, ki jih ni mogoče pristaviti na ogenj in kuhati. Ko so družino odkrili, je bila njihova vsakodnevna prehrana sestavljena iz krompirjevih "pleskavic", zmlete rži in konopljevih semen.

V nekaterih pogledih, nam pojasni Peskov, je bila tajga radodarna: "Poleg hiške, je tekla jasna, hladna struga. Gruče macesna, smreke, bora, breze so nudile vse, kar bi lahko kdorkoli potreboval... Borovnice in maline so bile blizu domovanja, les za kurjavo in storži so padali na streho." A Lykovi so bili ves čas na pragu stradanja. Komaj proti koncu 50-ih let, ko je Dmitry odrasel, so ujeli prve divje živali za meso in kožuh. Ker niso imeli orožja (niti loka), so

jih lahko lovili le z izkopom pasti ali pa z lovom križem preko gorovja, dokler niso omagale od izčrpanosti. Dmitry je postal izjemno vzdržljiv in je pozimi bosonog lovil, se vrnil h koči šele po nekaj dneh po tem, ko je prespal v divjini pri -40°C, z mladim jelenom na plečih. Primankljaj mesa je bil pogost, hrana monotona. Divjad je uničila njihov nasad korenja in Agafia se spominja konec 50-ih let kot "lačna leta. Jedli smo listje jerebrike. Korenine, trava, gobe, krompir in lubje. Ves čas smo bili lačni. Vsako leto smo se sestali in odločali ali vse pojemo ali kaj privarčujemo za setev." Leta 1961 je junija snežilo. Močan mraz je pobil vse kar je rastle na vrtu in na pomlad je bila družina prisiljena jesti čevlje in lubje. Akulina se je odločila, da bodo njeni otroci imeli hrano in je tistega leta umrla od lakote. Preostanek družine je bil odrešen. Po nekem "čudežu" so našli vzkaljeno eno samo seme rži. Okoli so postavili ograjo ter ga neumorno stražili noč in dan pred mišmi in vevericami. Na čas žetve je bilka obrodila 18 zrn iz katerih so mukoma vzpostavili nove zaloge žita.

Dlje kot so geologi spoznavali družino, bolj so odkrivali, da so jih močno podcenjevali. Vsak član je imel svojo osebnost: stari Karp je bil navdušen nad novimi stvarmi. "Karp je najbolj presenetilo," je zapisal Peskov, "je bil paket zavit v prosojni celofan. "O Bog, le kaj so si izmislili - je steklo vendar se mečkal!" Četudi je bil Karp v svojih poznih 80-ih letih, se je trdno držal statusa glave družine. Njegov najstarejši sin Savin je bil zagret vernik. "Je goreč vernik vendar neizprosno," je dejal njegov

lasten oče in izgledalo je, kot da Karp skrbi, kaj se bo zgodilo z družino po njegovi smrti, če bi Savin prevzel vodstvo. Verjetno ne bi bilo kaj

prida od odpora s strani Natalie, ki je nadomesčala mamo kot kuharico, šiviljo in dojljlo. Mlajša otroka sta bila bolj dostopna in odprta. Peskov je zabeležil, da ima najmlajša smisel za ironijo in se zna ponorčevat. Agafiina nenavadna izgovorjava - pojoče in raztegnjene enostavne besede na več zlogov - je znanstvenikom dajalo vtis o mentalni zaostalosti. Izkazalo se je, da je v družini skrbela za štetje časa. Trdo delo ji ni bilo tuje, kot recimo izkopati novo klet.

Od vseh Lykovov je bil geologom najbolj pri srcu Dmitry, klen človek divje narave, ki je poznal vse muhe tajge. Bil je najbolj radoveden in najbolj optimističen član družine. Zgradil je kurišče in vedra iz lubja, v katerih so hranili živež. Dmitry je bil tudi tisti, ki je dneve ročno žagal drevje v hlode. Verjetno je tudi zato bil najbolj navdušen nad tehnologijo. Ko so se odnosi dodobra otoplili, so družino povabili v sovjetski kemp, navzdol po strugi. Dmitry je preždel ure in ure v majhni žagi, kjer je občudoval krožno žago in stružnice, kako so v nekaj trenutkih preoblikovali les v lepe ravne deske prav pred njegovimi očmi. Dmitry je deske z dlanjo pobožal ter rekel: "Dobro!"

Karp Lykov je bil do novotarij sprva precej zadržan. Ko so se spoznali z geologi, jesprijeli eno samo darilo - sol. Čez čas so sprejeli so nože, vilice, žito in nenazadnje tudi pisala in papir ter električno svetilko. Večino teh stvari so s težavo sprejeli, z izjemo televizije, na katero so naleteli v kampu geologov.

"Le-tej se niso mogli upreti. Na njihovih redkih obiskih, so se vedno posedli pred njo in omreženo gledali. Karp je sedel direktno pred ekranom, Agafia je gledala izza vrat, nakar se je med gledanjem spovedovala in molila. Starec je vse to v eno opravil po gledanju televizije." Verjetno najbolj žalosten del zgodbe je hitrost s katero je družina

DMITRY IN SAVIN NEKEGA SIBIRSKEGA POLETJA

padla v pogubo po vzpostavitvi kontakta z zunanjim svetom. Jeseni 1981-ga leta so trije otroci otrok umrli v razmaku nekaj dni. Po poročanju Peskova, njihove smrti niso bile posledica izpostavljenosti novim boleznim, kot bi bilo za pričakovati, ampak pri Savinu in Nataliji odpoved ledvic, kot rezultat njihove monotone prehrane. Dmitry je podlegel pljučnici.

Geologe so ga želeli na vse pretege rešiti. Ponudili so mu celo helikopterski prevoz do bolnišnice. Vendar je bil Dmitry do konca zvest svoji veri in njenim naukom. "To nam ni dovoljeno," je zašepetal tik preden je umrl. "Človek lahko živi samo tako dolgo kolikor mu Bog dopusti."

Ko so bili trije Lykovi pokopani, so geologi želeli prepričati Karpa in Agafio, da bi zapustila gozd in se preselila h preživelim svojcem, ki so ubežali pragozdu. A zaman, Lykova sta ponovno sta zgradila prebivališče v bližini starega.

Karp Lykov je umrl 16. februarja, 1988. leta v spanju, do dneva natančno 27. let po smrti njegove žene Akuline. Agaifa ga je pokopala na strminah gore s pomočjo geologov, se obrnila in odšla domov. Gospod bo poskrbel, je dejala in ostala. Četrto stoletje je minilo in sedaj v njenih 70-ih letih, živi visoko nad Abakanom.

Kraja ne želi zapustiti. Mi pa ga moramo - pripoveduje Yerofei na dan pogreba njenega očeta:

"Pogledal sem nazaj, da bi ji pomahal. Pri zavoju struge je stala kot kip. Ni točila solz. Prikimala je: 'Le pojdite, le pojdite.' Prehodili smo še kak kilometer in ponovno sem pogledal nazaj. Še vedno je stala tam."

VIR:
WWW.SMITHSONIANMAG.COM, 29. 1. 2013,
ZAPISAL: MIKE DASH, PREVEDEL: G.S.

KARP S HČERKO AGAFIO V NOVIH OBLAČILIH

NAJMOČNEJŠI OČE NA SVETU

Petinosemdeset-krat je Dick Hoyt s svojim sinom Rickom pretekel maraton. Osemkrat od tega, ga ni potiskal na invalidskem vozičku, pač pa ga je nosil v naročju v vreči obešeni na sebi in z njim plaval ter kolesaril. Na Dickovem hrbtu je Rick izkusil tudi tek na smučeh,

Strokovnjaki so določili, da so njegovi možgani takorekoč mrtvi.

"Ni res", je bil Dickov odgovor. "Povejte mu vic". In so mu. Rick se je smejal. Njegovi možgani le niso bili tako mrtvi, kot jih je označila uradna medicina. Rick je naposled dobil računalnik, ki mu je omogočal, da z glavo kontrolira miškin kurzor. Prvič je lahko pisal in se sporazumeval. Prve besede? "Go Bruins!" - v podporo Bostonškemu hokejskemu moštvu. Po tem, ko so v domačem mestu za otroka, ki je po prometni nesreči ostal prikovan na voziček, organizirali dobrodelni tek, je Rick zaupal očetu: "Tudi jaz bi rad sodeloval." Ja pa ja. Kako naj Dick, ki je bil zavaljene postave, odteče več kilometrov in pri tem potiska še šestdeset-kilskega sina? A poskusil je. "Jaz sem postal tisti,

plezanje in gorsko kolesarstvo. In kaj naredi Rick za svojega očeta? Rešil mu je življenje.

Zgodba se je začela v Winchesterju, ZDA, pred trinštiridesetimi leti, ko je Ricka ob rojstvu davila popkovina, zaradi česar je utrpel možganske poškodbe. Posledica je, da Rick ne more nadzorovati svojih udov.

"Vse življenje bo rastlina" so pri Rickovi starosti devetih mesecev zdravniki povedali Dicku in njegovi ženi Judy. "Dajte ga v institucijo". A Hoytova se nista pustila tako zlahka prepričati. Opazila sta, kako Rickove oči pazljivo sledijo vsakemu njenemu koraku. Bil je radoveden. Ko je Rick dopolnil enajst let, sta ga odpeljala na inženirski oddetek Univerze Tufts. Želela sta, da bi Ricku pomagali pri komunikaciji.

ki je hendikepiran," je povedal Dick. "Mišice so me bolele več kot dva tedna." In ta dogodek je Ricku spremenil življenje. Na računalnik je zapisal: "Ko sva tekla, sem se počutil, kot da nisem invalid." Ta stavek je spremenil tudi Dickovo življenje. Postal je obseden s tem, da je Ricku lahko omogočil občutek teka, kakor pogosto je lahko. Leta 1979 sta se poskusila na Bostonškem maratonu.

"Ni šans!" so bile besede iz ust organizatorja teka. Rick ni bil samostojni tekač, prav tako pa ni sodil v kategorijo klasičnega vozičkarja. Kljub vsemu sta se oče in sin pridružila masi in preprosto tekla. Leta 1983 sta se naposled tudi uradno udeležila teka, po tem, ko sta prejšnji maraton tekla tako hitro, da sta dosegla kvalifikacijski

čas za naslednjega. Potem pa je nekdo predlagal: "Dick, zakaj pa ne bi poskusil triatlona?" In Dick je poskusil. Do danes sta skupaj doživela 212 triatlonov, vključujoč petnajst-urni t.i. Ironman tek na Havajih. Mora biti kar frustrirajoče, da te na triatlonu prehitijo starejši moški s culo v kateri ima sina, kajne? Potem je nekdo Dicku prišepnil: "Si že poskusil, kako ti gre, če bi tekel sam?" "Ni šans," je odgovoril Dick, ki je vse to počel le zavoljo občutka, ki ga ob tem doživlja njegov sin, zavoljo smeha na sinovem obrazu ob plavanju, teku in kolesarjenju. Letos je Dick star 65, Rick pa 43 let. Bostonski maraton sta končala na 5083. mestu od več kot 20.000 prijavljenih. Njun najboljši čas? Dve uri in 40 minut leta 1992 - kar je 35 minut več kot svetovni rekord - ki pa ga ima moški, ki ob teku ne

nosil ali potiska svojega sina.

Pred dvema letoma je Dick utrpel lažji srčni napad med tekmo. Zdravniki so ugotovili, da je arterija bila zamažena v 95-odstotkih že dalj časa. "Če Dick ne bi bil v tako odlični formi, bi najbrž umrl že petnajst let nazaj," so povedali zdravniki. To pomeni, da sta Dick in Rick na nek način drug drugemu rešila življenje. Rick ima danes svoje stanovanje in dela v Bostonu, njegov oče, ki je upokojen vojak, živi v mestecu Holland. Še zmeraj pa skupaj preživita vsak možen trenutek. Po državi prirejata motivacijske govore in še vedno tekata. Rick pravi: "Stvar, ki si jo najbolj želim, je, da bi lahko enkrat jaz nesel ali potiskal svojega očeta."

PREVEDENO PO ZAPISU RICKA REILLYJA

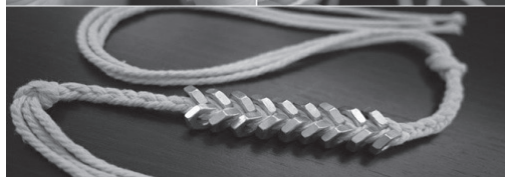
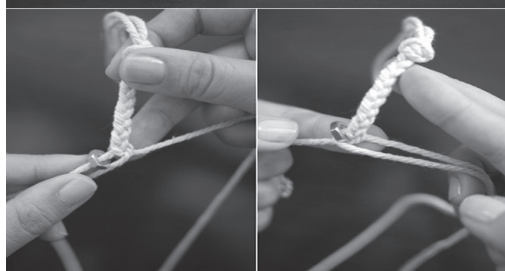
DO IT YOURSELF!

DIY oziroma "Do It Yourself" (ang. naredi sam) pomeni grajenje, popraviljanje ali spreminjanje nečesa brez pomoči strokovnjaka. Gre za kreativno, rekreativno dejavnost, ki velikokrat pomeni tudi odmik od potrošniške družbe. Zadnja leta prakse ne sprejemajo le alternativci in domači mojstri, pač pa so DIY prakse zasule družabna omrežja in nekatere portale (npr. Pinterest), kjer so doma narejeni izdelki predstavljeni kot nosilci vrednot kot so lepota, toplina in ljubezen. Ne samo, da s preoblikovanjem stvari poskrbimo, da je na planetu nekoliko manj nesnage in da v denarnici ostane kak evro več - z izdelovanjem novih stvari pridobivamo nove spretnosti in spodbujamo lastno ustvarjalnost.

Predstavljamo nekaj zanimivih projektov za inspiracijo!

"PLUTASTA TABLA"
PLUTASTE ZAMAŠKE ZLEPITE NA RAVNO POVRŠINO IN PO ŽELJI DODAJTE OKVIR

"ZAPESTNICA IZ MATIC"

IZ TREH VRVI SPLETETE KITO. NA POLJUBNI TOČKI (GLEDE NA ŽELJO KONČNEGA VIDEZA ZAPESTNICE) POVEZNITE MATICO NA LEVO VRVICO, NATO PA Z DRUGO VRVICO PREČITE, KOT BI NADALJEVALI PLETENJE KITE. NA PREOSTALO DESNO VRVICO POVEZNITE DRUGO MATICO IN PONOVRNO PREČITE. TO PONAVLJAJTE - PRI ČEMER SE BODO MATICE VPLETLE V KITO. REZULTAT JE ZANIMIVA ZAPESTNICA, PRIMERNA ZA OBA SPOLA.

"POLKNA KOT NABIRALNIKI"
STARA LESENA POLKNA LAHKO BREZ POSEBNE MODIFIKACIJE UPORABLJATE KOT NABIRALNIK ZA POŠTO ALI KOT PROSTOR, KAMOR ZATIKATE FOTOGRAFIJE IN SPOROČILA SOSTANOVALCEM. SVOJO NOTO DODAJTE Z BARVANJEM.

"STOLČEK IZ REVIJ"
ZA IZDELAVO POTREBUJETE NEKAJ LESA ZA SPODNJI DEL, KUP STARIH REVIJ, DVA PASOVA IN BLAZINO.

"VREČA"
IZ STARIH MAJIC Z NEKAJ SPRRETNOSTI REZANJA IN ŠIVANJA NAPRAVITE VREČO, KI BO ZAMENJALA OKOLJU NERPIJAZNE PLASTIČNE VREČKE

SRAMNA UŠ IZUMIRA

Phthirus pubis bolje poznana kot sramna uš – se je uvrstila na seznam ogroženih živali!

Zaradi povezave s slabimi higien-skimi razmerami, neprijetnim občutkom in prenašanjem bolezni, vzbujajo zajedavske uši pri ljudeh nelagodje. Bela uš dejansko prenaša nekaj nevarnih bolezni, prav tako naglavna, v nasprotju s tem pa za sramno uš ni dokazano, da bi prenašala katerokoli bolezen. In prav najmanj škodljiva uš (zato pa nič manj nadležna) je na robu izumrtja. Kje se skriva vzrok? Ob dviganju standarda higiene po vsem svetu, strokovnjaki krivijo predvsem bikini voskanje in depilacijo, ki je med ženskami popularna vse od zgodnjih devetdesetih let naprej. Naravni habitat živali je tako drastično skrčen. O strategijah morebitni zaščite vrste pred izumrtjem, strokovnjaki ne poročajo, molčijo tudi borci za zaščito živali.

ARETIRAN ZARADI PLOSKANJA

Po tem, ko je Alexander Lukashenko Belorusijo oplemenitil z zakonom, ki opredeljuje ploskanje kot protestno dejanje, so policisti nemudoma začeli izvajati aretacije ljudi, ki so aplavdirali ali nakazovali na to, da bodo aplavdirali. Med aretanti se je znašel tudi Konstantin Kaplin. Obtožen je ploskanja na javnem mestu in to kljub očitnemu dokazu o njegovi nedolžnosti – Kaplin ima namreč le eno roko. To ni prvi primer dvomljive aretacije – nedavno so v Belorusiji gluhonemo osebo obtožili kričanja protivladnih sloganov.

V BRAZILIJU UČNE URE ANGLEŠČINE TUDI ZA PROSTITUTKE

V Braziliji se pospešeno pripravljajo na prihajajoče svetovno prvenstvo v nogometu. Del priprav so zastopje učne ure angleškega jezika, ki so jih do sedaj obiskovali predvsem taksisti. A niso edini. Po celotni Braziliji se podjetja v privatnem sektorju pripravljajo, da bodo njihovi delavci kar najbolje pripravljene na prvenstvo. Nedavno so brezplačne ure pričele koristiti tudi prostitutke pod okriljem regionalnega društva za prostitucijo. "Tudi to je poklic" je za medije izjavila predsednica društva Cida Vierira. V Braziliji je prostitucija legalizirana, nedvomno pa bo znanje angleščine pomembno vplivali na stranke v času nogometnega spektakla. "Poudarek pri učenju je na izrazih povezanih z denarjem in računi ter na besedišču, ki je povezano s čutnim doživljanjem in fetiši. Do sedaj pa se je na tečaj prijavilo okoli 300 prostitutk, tečaji pa bodo trajali od šest do osem mesecev" je za CNN povedala Vierira.

NLP ZAVAROVANJE

Zavarovalnica Svetega Lorenza v Altamonte Springs, na Floridi, je prva zavarovalnica, kjer se lahko zavarujete za primer ugrabitve nezemljanov. Doselej se je zavarovalo dvajset tisoč ljudi, izplačana pa sta bila dva zavarovanca. Ustrezna dokazila za uveljavljanje izplačila so skrb zavarovanca, vodja zavarovalnice pa trdi, da je v dolgočasnem svetu zavarovalnin, to odlična sprememba in da ob ustrezni dokumentaciji nima nobenih zadržkov pri izplačevanju premije. Zavarovalna polica stane okoli 150 ameriških dolarjev na leto, možna pa je tudi specifikacija za primere zanositve z nezemljanom, smrti zaradi neznanega letečega predmeta ali denimo zavarovanje za primer, da nezemljani nad zavarovancem izvajajo poskuse.

STROJ ZA MINIMALNO PLAČO

Stroj za minimalno plačo je skulptura Blakea Fall-Contoya, ki vsakomur omogoča, da za minimalno plačilo dela, kako dolgo želi. Ob vrtenju ročice naprava vsake 4,97 sekunde izvrže en cent, kar zneso 7.24 ameriškega dolarja na uro in ustreza minimalni plači delavcev v New Yorku.

Stroj je odlični družbeni komentar. Večina ljudi, ki so napravo preizkusili, se je vrtenja za tako plačilo hitro naveličala, čeprav je prav tak znesek plača milijonov Američanov, ki vsakodnevno zahajajo v službe, ki so večinoma bolj fizično in psihično naporene, kot je vrtenje lesene ročice.

FBI IZGNAN IZ ISLANDIJE

FBI agenti so pristali v Reykjavíku, brez predhodne najave, da bi preiskovali delovanja organizacije WikiLeaks - a jih je minister za zunanje zadeve Ögmundur Jónsson nemudoma prisilil, da spakirajo kovčke. Islandska vlada je takoj izdala formalen protest proti ZDA, poroča islandski časopis Islandsbloggen.

LEDVICE ZA IPAD

Wang Shangkun, 17-letnik, ki obiskuje zadnji letnik srednje šole v provinci Anhui na Kitajskem, je pristal v to, da so mu odvzeli ledvico v zameno za denar s katerim si je kupil izdelke podjetja Apple. Skupino, ki opravlja transplantacije, je našel na spletu, poseg pa je potekal aprila. Wang je prejel približno tri tisoč ameriških dolarjev, s katerimi si je uresničil željo in kupil iPad ter mobilnik iPhone. Ob kasnejših koplifikacijah je svoji mami priznal, kar je storil. Nedavno so odgovorne za poseg tudi prijeli, čaka pa jih triletna zaporna kazen. Ali bo iPad in iPhone ahko obdržal, ni znano.

SVETLOBNA TERAPIJA

Električno podjetje na Švedskem se je odločilo, da čakajočim na avtobusnih postajah ponudi terapijo preko UV svetlobe. V mestecu Umea, ki leži približno 600 km severneje od Stockholma, je pozimi tema že ob prvih popoldanskih urah – zaradi pomanjkanja izpostavljenosti soncu pa zimska depresija prizadene številne ljudi. Prav zaradi zdravja in blagodejnega počutja, je podjetje Energi na 30. avtobusnih postaj namestito UV luči, ki so jih opremili z dodatnimi filtri, da bi izločili škodljive žarke.

ZDA ZAKONITO NADZIRAJO EVROPEJCE

Evropejci, pozor! Ameriška vlada si je podarila avtoriteto, da vas lahko nadzoruje in za vami špijonira. Na sporen zakon opozarja Evropski parlament, še posebej na člen, ki dovoljuje nadzor nad uporabnikovimi dejavnostmi, ki se beležijo v ameriškem računalništvu v oblakih (t.i. Cloud) na Googleu in Facebooku. Špijonaža je zapakirana pod zakonsko dejanje političnega nadzora. Zakon je del amandmaja o tuji inteligenci in nadzoru, ki ga je ZDA uvedla leta 2008, ko so legalizirali prisluškovanje in snemanje v okviru strategij varnosti po dogodku 11. septembra. Konec leta 2012 so ta zakon obnovili in ga podaljšali do leta 2017. Gre za izrabljanje moči masovnega nadzora, ki je še posebej uperjen v pridobivanje podatkov ljudi, ki ne živijo v ZDA. Zakon hkrati omogoča ameriških podjetjem, ki delujejo v EU, da predajajo informacije o Evropejcih. Da se ne slepimo – že sedaj večina nacionalnih agencij rutinirano spremlja elektronsko pošto in telefonske klice sumljivih skupin in posameznikov, kar pa dela zgoraj omenjen zakon drugačen pa je, da eksplicitno avtorizira špijonažo v podatkovnih oblakih, ki so povezane s tujimi političnimi organizacijami (torej ne le nazdora nad sumljivimi teroristi ali tujimi vladnimi agenti). Nadzor nad evropskimi novinarji, aktivisti in politikami je torej legalen, njegov domet pa potencialno sega v sleherni dom. Uradniki Združenih držav sicer mirijo predstavnike EU, da so vse njihove preiskave izvršene (in zakonsko zastavljene) tako, da varujejo posameznikovo zasebnost, obenem pa jih more predhodno potrditi sodišče. Še posebej nizozemska političarka in podpredsednica EU komiteja za svoboščine, Sophia in 't VELD dvomi v izjave predstavnikov ZDA in že leta opozarja na problem. Po njenem mnenju se zadevi v Evropskem parlamentu izmikajo, ker se bojijo zoperstaviti ZDA.

JSTOR ODPIRA ARHIV

Več kot 700 založnikov je pristalo na to, da bo vsebina njihovih revij in publikacij dostopna posameznikom preko JSTOR-ovega programa Register & Read ("Registriraj se in beri"). Medtem ko je poln dostop JSTORA rezerviran za tiste, ki so tako ali drugače povezani s knjižnicami ali tiste, ki plačajo določeno vsoto, je program Register & Read dostopen vsakomur, ne glede na to ali je študent določene univerze. Kopije članka sicer ne morete sneti s spleta ali je kopirati, lahko pa jih berete z nekaterimi količniskimi omejitvami. Gre za droben, a potreben korak v smeri prostega dostopa informacij. Še bolje bi bilo, če bi se založniki odločili za enotno licenco, ki bi bralcem dovoljevala uporabo brez posebnega pridobivanja dovoljenj, kar bi izdatno olajšalo delo raziskovalcem pri navzkrižni uporabi podatkov. Obenem si akademiki želijo biti brani, pilotna študija pa je pokazala, da je testni dostop izkoristilo izjemno veliko število ljudi (ne le študentov), kar je še dodatna spodbuda založnikom, da odprejo arhive.

VSEM DELAVCEM ŠTIPENDIJA ZA KULTURNA UDEJSTVOVANJA

Ekonomski krizi navkljub, je Brazilija naznanila, da bodo vsi delavci, ki bodo želeli, prejeli pribl. 20 evrov mesečne štipendije za obisk, muzejev, kina in ostalih kulturnih prireditvev. Ministrica za kulturo, Marta Suplicy, meni, da igra prav kultura pomembno vlogo gospodarstva v razvijajočih se državah. Štipendija se bo nakazovala na elektronsko kartico, s katero bo možen tudi nakup CDjev, DVDjev in knjig. Storitev bodo v 90% plačevali delodajalci, a bodo za to prejeli dodatno ugodnost pri plačevanju davkov.

KULTURNI PARK WCJEV

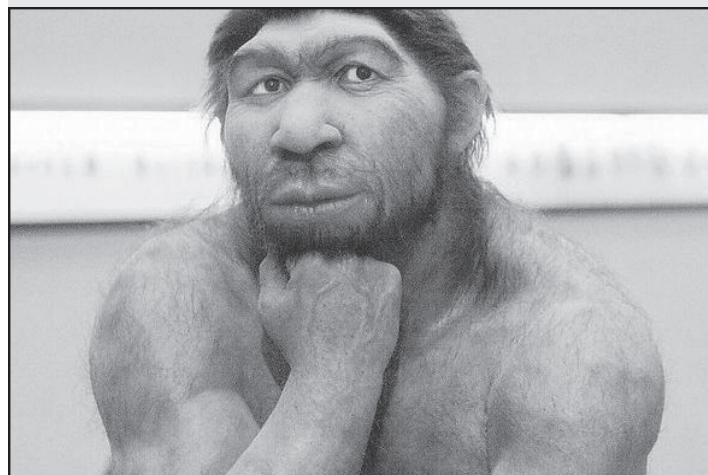
Znano je, da le redki ljudje pre-rasejo straniščni humor, v Južni Korejskem mestu Suwon pa so s stranišči očitno tako obsedeni, da so jim posvetili celoten park. V njem lahko občudujete bronaste kipe, ki sedijo na straniščnih školjkah, hišo oblikovano v školjko ter bogato razstavo o razvoju WC školjk. Za najbolj zagrete je na voljo tudi soba, kjer so razstavljene vse umetniške slike povezane z aktom odvajanja blata. Lee Youn-Souk, direktor parka, meni, da je kultura odvajanja pomembna niansa kulture kot take, in zagadelj pomemben kulturni prostor, ki si zasluži vso pozornost, ki jo v Južni Koreji dobiva. Le v nekaj mesecih je park privabil več kot 40.000 obiskoval-

IŠČE SE ŽENSKA, KI BI RODILA NEANDERTALCA

Neandertalci se vračajo! Eden izmed vodilnih svetovnih genetikov namreč išče žensko prostovoljko, ki bi bila pripravljena roditi neandertalca – vrsto, ki naj bi izumrla 33 tisoč let nazaj.

Profesor Harvardske medicinske fakultete, George Church, namerava uporabiti DNK iz kosti neandertalca, ga združiti v zarodek in ga vstaviti v maternico nadomestne matere. Church je svoje sposobnosti demonstriral že pri projektu Človeški genom. Vse kar mu manjka za nov karierni uspeh je, če uporabimo njegove besede "izjemno pustolovski žlovek ženskega spola in zakon, ki bo moje dejanje dopuščal." Prepričan je, da bodo izvorne celice poskrbele, da bo rojen neandertalec in ne homo sapiens sapiens, polovičen rezultat pa ni mogoč. Obenem je prepričan, da bi obstoj neandertalcev pomenil razvoj novih idej.

KANADA SE OPRAVIČUJE

Kot smo poročali v prejšnji številki, je večina članic Generalne skupščine ZN s 138 glasovi potrdila predlog resolucije, ki je Palestini podelil status države nečlanice opazovalke. Med njimi ni bilo Kanade (in med drugimi - Slovenije). Če v Sloveniji vzdržanost glasovanja ni pretirano razburkala javnega mnenja, pa se mnogi Kanadčani sramujejo svoje konzervativne vlade. Ker veliko vsaj do naslednjih volitev ne morejo spremeniti, so se odločili, da se v javnem sporočilu za medije (četudi gre le za del Kanadčanov) opravičijo za dejanje svoje vlade, tako mednarodni skupnosti kot Palestincem.

TRDOKOVINSKE NOVICE

Norveška zasedba Audrey Horne, ki jo sestavljajo člani Enslaved, Sahg, I, Demonaz in Ov Hell, bo 5. februarja pri Napalm Records izdala svoj četrti studijski album Youngblood..

Tomcat bodo pod okriljem založbe On Parole Productions 1. marca izdali prvenec, naslovljen Bits N'Pieces.

Pri založbi Peaceville Records bo 25. februarja izšel novi album zasedbe Darkthron z naslovom The Underground Resistance.

Taake bodo ob 20. obletnici obstoja izdali dvojni CD z naslovom Gravkamre, Kroner og Troner z 20 raritetami in novimi komadi, ki bo luč sveta ugledal 4. marca, po izdaji pa bo sledila tudi evropska turneja.

Great White bodo svojo 30. obletnico delovanja proslavili z novim koncertnim albumom z naslovom 30 Years - Live From The Sunset Strip, ki bo izšel 22. februarja pri založbi Frontiers Records.

Gama Bomb so podpisali z AFM Records, pri katerih bodo 19. aprila izdali novi album imenovan The Terror Tapes.

Finci Horna bodo 8. marca izdali novi album Askel Lähempänä Saatanaa.

Rotting Christ bodo 1. marca izdali album z naslovom Κατα τον δαιμονα εαυτου.

Britanske doom legende Cathedral bodo aprila izdale zadnji album kariere, imenovan The Last Spire.

Finntroll bodo 25. marca pri Century Media izdali nov album, imenovan Blodsvept, ki so ga posneli v Sonic Pump studiu v Helsinkih, za naslovnico pa je že tradicionalno poskrbel kitarist Samuli »Skrymer« Ponsimaa.

Hypocrisy bodo konec marca izdali album z naslovom End Of Disclosure, ki ga bodo predstavili tudi na evropski turneji. Najbližje nam se bodo 14. aprila ustavili na Dunaju.

Black Sabbath so novi album, ki bo izšel junija, poimenovali 13. Poleg tega so razkrili novega session bobnarja – to je Brad Wilk (Rage Against The Machine).

Orange Goblin bodo marca izdali live CD/DVD z naslovom A Eulogy For The Fans – Orange Goblin Live 2012. DVD bo vseboval video zapisa nastopov na lanskih festivalih Hellfest in Bloodstock Open Air, CD pa zvočni zapis slednjega.

Pevec Sebastian Bach bo 22. marca pri založbi Frontiers Records izdal novi koncertni CD/DVD z naslovom ABachalypse Now.

Stone Sour bodo 9. aprila pri založbi Roadrunner Records izdali album z naslovom House Of Gold And Bones

Amorphis bodo 19. aprila pri založbi Nuclear Blast Records izdali novi album z naslovom Circle..

Anthrax bodo marca izdali EP priredb z naslovom Anthems.

Dark Tranquillity bodo 27. maja izdali deseti album z naslovom Construct.

Drugi album zasedbe Gonoba z naslovom Endless Cycles bo izšel 7. februarja pri založbi On Parole Productions.

Six Feet Under bodo 19. marca pri založbi Metal Blade Records izdali svoj novi album, naslovljen Unborn.

Soilwork bodo 1. marca izdali dvojni album z naslovom The Living Infinite.

Stratovarius bodo konec februarja izdali novi album z naslovom Nemesis.

The Black Dahlia Murder bodo junija pri založbi Metal Blade Records izdali novi album z naslovom Everblack.

TRDOKOVINSKE NOVICE V
SODELOVANJU S PORTALOM
WWW.PARANOID-ZINE.COM

NOVICE RAZNO

Skupina Kiss je 30. januarja praznovala 40 let od svojega prvega koncerta. Na ta dan so namreč leta 1973 v nekem nočnem klubu v New Yorku prvič stopili na oder. Nastopili so pred desetimi ljudmi in zaslužili 50\$. Vse ostalo je zgodovina...

Legendarni Eric Clapton je naznanil izdajo albuma Old Sock. Album bo zajemal 10 priredb Claptonovih najljubših skladb od izvajalcev kot so Gary Moore, Peter Tosh, George Gershwin,... in tudi dve novi skladbi pri katerih je sodeloval tudi s Paul McCartneyem, Chako Khan, Steve Winwood-om in še nekaterimi.

Ni ravno skrivnost, da je Jack White,

nekdanji pevec in kitarist skupine the White Stripes, velik ljubitelj vinilk. Nedavno se je odločil, da bo ponovno izdal serijo vinilk z naslovom "Complete Recorded Works in Chronological Order". Gre za poln katalog redkih blues skladb, ki so trenutno v lasti neodvisne škotske založbe Document Records.

Režiser Gabriel Range bo kmalu lansiral film z naslovom Lust For Life, ki bo pripovedoval zgodbo o tem, kako sta se v sedemdesetih združili poti Iggyja Popa in Davida Bowieja. Pod drobnogledom bo Bowijev album Low in prvi dve solo plošči Iggyja Popa. Glasbenika bosta komentirala albume drug drugega.

Moderna hipija MGMT sta naznanila, da bosta letos junija izdala nov album. Šlo naj bi za nadaljevanje albuma Congratulation iz leta 2010. Rolling Stone, ki naj bi se že dokopal do nekaterih melogij pa piše, da bo album "še bolj čudaški" od prejšnjega.

Arcade fire prodajajo cerkev v kateri so posneli albuma Neon Bible in The Suburbs. Cerkev spreobrnjena v studio, ki stoji v Quebecu, je na prodaj za 325,000 ameriških dolarjev. Poleg studia, katere vsebina ni na prodaj, cerkev vsebuje kuhinjo, pralnico in tri spalnice. Cerkev so sicer kupili leta 2005 po uspehu albuma Funeral.

Legendarni britanski rockerji Led Zeppelin se dogovarjajo s portali Spotify, Rdio in Rhapsody o spletni objavi celotnega kataloga pesmi. Poteza je presenečenje, saj so leta 2007 pravice dodelili izključno iTunesom. Letos se obeta tudi več izdaj starih pesmi v različnih zvedbah.

Thin Lizzy bodo odslej nastopali izključno pod imenom Black Star Riders. Na bobnih se jim bo pridružil Jimmy DeGrasso (doslej igral z Alice Cooperjem, Megadeth, David Lee Rothom in Suicidal Tendencies). Trenutno se pod taktirko legendarnega Kevina Shirleyja mudijo v studiu. Album naj bi izšel meseca maja.

PUNK ROCK SCENA

MARIBOR IN GLASBA IZ 60-TIH

Pod okriljem Subkulturnega azila Maribor oz. založbe Akords Records je izšla vinilna LP plošča Yugoslavia rock legends, ki se poklanja rockovskemu glasbenemu dogajanju v Mariboru v 60-tih in zgodnjih 70-tih letih. V teh letih naj bi imel Maribor v Sloveniji status kot Liverpool v Veliki Britaniji; delavsko mesto na obrobju, izven centralne medijske pozornosti, z izredno močno beat rock'n'roll sceno. Po nekaterih pričevanjih bi naj v Mariboru v tistem času vadilo 250 beat skupin. Na plošči so se znašle skupine: Rdeči dečki in Neca Falk, The Homemakers, The Chains, The New Comes, Milan Petrovič, Trans Ego Express, Top Generation, Čudežna polja, Alarm in skupina Grif.

PUNK ROCK HOLIDAY

Največji domači punk rock festival Punk Rock Holiday je te dni postregel z novimi imeni, ki bodo letos poleti tresli oder na dobri stari lokaciji v Tolminu. Poleg že potrjenih Atlas Losing Grip, The Casualties, H2O, Madball, Swingin Utters, Argies in Your Demise, so svoj prihod v razgreti Tolmin napovedali še Strike Anywhere, The Menzingers, Implants, City Saints in Astpai. Za letos so organizatorji napovedali tudi okrepitev t.i. plažnega odra, na katerem naj bi poleg domačih bendov nastopili tudi tuji.

BERNAYS PROPAGANDA BODO IZDALI ALBUM

Neodvisna založba Moonlee Records in skupina Bernays Propaganda napovedujeta tretjo dolgometražno izdajo teh makedonskih post-punkerjev. Slednja bo nosila naslov "Zabraneta Planeta", luč sveta pa bo ogledala 26. februarja. Kmalu pa jih bomo imeli priložnost videti tudi v Sloveniji, ko bodo marca nastopili na Moonleejadi 2013 na Metelkovi.

KOČEVJE ŠPILA

Kočevska glasbena scena je združila moči ter izdala kompilacijo Kočevje špila – Grupni. Na izdaji se nahaja 18 avtorskih pesmi izpod ustvarjalnih 18 glasbenikov in bendov iz tega dela Slovenije. Na njej je moč zaslediti vse glasbene poglede od pop rocka, rocka, punka, hardkora do kantavtorskih pesmi.

MISFITS - DEA.D. ALIVE!

Prvaki zombi punka The Misfits so izdali novi live album z naslovom Dea.D. Alive! Slednji je bil posnet na lanskoletnem koncertu za noč čarovnic, ki ga je priredila glasbena revija Rolling Stone. Na albumu se nahajajo pesmi ustvarjene po obdobju Glennana Danziga, ki je za mikrofonom kraljeval med leti 1977-1983. Izdaja je izšla pri njihovi lastni založbi, imenovani preprosto Misfits Records.

BAD RELIGION SE VRAČAJO H KORENINAM

Punk rock velikani Bad Religion so 22. januarja poskrbeli za že svojo 16. izdajo. Novi album nosi naslov True North, izšel pa je pri njihovi matični založbi Epitaph Records. Na omenjenem izdaji so se člani skupine vrnili svojemu prvotnemu punku. Pesmi so postale bolj impulzivne s hitrejšimi ritmi, melodika vokala pa ostaja enaka kot na prejšnjih ploščah. Kot sami pravijo, je bil njihov namen posneti krajše in sporočilne pesmi brez pretiranega kompliciranja. Album "True North" naj bi bil njihov najbolj emocionalni album doslej, saj se tematsko nahaja v bolečinah in stiskah v teh kriznih časih. Vsakdo je kdaj šel skozi bolečino, pri tem niso izjema niti člani benda, glasba pa jim vseeno ohranja upanje na boljše čase.

OČI U MAGLI – TRIBUTE TO SATAN PANONSKI

Pred dnevi je izšla kompilacija, ki se poklanja skupini Satan Panonski ter njenemu pomembnemu doprinosu k punk sceni v širši JV regiji. Kompilacijski album je sestavljen iz 15. predelanih pesmi skupine, ki so najbolj zaznamovale njihovo delo. Skupina je sicer končala z delovanjem leta 1992, ko je v vojni vihri preminul zaščitni znak skupine Ivica Čuljak, znan tudi kot Satan Panonski.

BLACK FLAG SO PONOVRNO ZDRUŽILI MOČI

Vplivna kalifornijska zasedba Black Flag se vrača na odre. Svoje delo bodo nadaljevali v postavi Greg Ginn na kitari, Ron Reyes na vokalu, Chuck Dukowski na bas kitari ter Roberto »Robo« Valverde na bobnih. Ali se bodo člani skupine lotili tudi ustvarjanja novih pesmi pa za zdaj še ni znano, je pa znan že pri koncert te hardcore punk zasedbe in sicer avgusta v Veliki Britaniji na festivalu Hevy Fest.

COMADRE Z NOVO IZDAJO

Američani Comadre so januarja izdala svojo že četrti album, ki pa je poimenovan kar po imenu skupine. Na njem se nahaja 12. kričaških hardcore punk pesmi, za vinilno izdajo pa je poskrbela založba Vitril records.

NO BORDER JAM ŠE V KOMPILACIJSKI IN STRIPOVSKI OBLIKI

Legendarni festival No Border Jam, ki domuje v mariborski Pekarni je letos praznoval 20. obletnico obstoja. V ta namen sta izšli tudi dve kompilacijski plošči - No Border Jam Workshop Compilation in No Border Jam7. Na obeh se nahaja lepa bira domačih in tujih izvajalcev, festival pa je nadgradila tudi stripovska izdaja.

CRIPPLE AND CASINO SAMO ZA VAS Z VISOKIM SPOŠTOVANJEM

Za 12. februar je napovedan izid drugega albuma zagrebških post-punkerjev Cripple and Casino. Album bo izšel v vinilnem formatu v sodelovanju med založbama Moonlee Records in ameriškimi Radio Is Down. Album bo dostopen tudi na kaseti, ki bo izdana pri založbi Disposable America.

GOLIWOG SPET SKUPAJ NA ODRU

Ribniška skupina Golliwog znova združuje moči. To se bo zgodilo 16. februarja v Trainstation squatu v Kranju, ko bodo skupaj s Pigs Parlament in The Mor(r)ons znova stopili na odre. Zasedba, ki je ime dobila po črnem junaku, ki so ga razne rasistične organizacije upodobile kot simbol za rasno segregacijo, že dela tudi na novem glasbenem materialu.

**KONCERTI
DOGODKI
PRIREDITVE
FESTIVALI
PREDAVANJA**

LOKALNO

**PET. 15.2. @ 22H, MC PEKARNA
KONCERT S.A.R.S.**

Srbske folk reggae vibracije bodo brez dvoma dodobra zatresle dvorano kluba MC Pekarna. Karte je možno kupiti v predprodaji za 9€ v prodajalni KULT (Glavni trg) in v MC Pekarni. Na dan koncerta bo vstopnina 12€.

**SOB. 16.2. @ 22H, MC PEKARNA
KONCERT D'SMOKERS**

Mariborski rock bend D'Smokers igra nekakšno zmes rocka, punka, grungea, metala... Zasedbo sestavljajo Primož Rajtmajer – vokal, Matija Furlan – kitara, Aleš Strnad – bobni, Sebastijan Kužner – bas.

**SOB./NED. 16.-17.2. @ 9H, ŠTUK
DRUGI ŠTAJERSKI
WARHAMMER TURNIR**

Na Štuku se bodo odvijale bitke med vilinci in vojskami chaosa, galantni vitezi se bodo pomerili s padlimi vampirji...Igralo se bo z različnimi vojskami/rasami iz malih figur na lično opremljenih mizah, polnih terena. Izid bo določila taktična spretnost igralca in nekaj sreče pri kockah. Vstop prost!

**SREDA 20.2. @ 22H , ŠTUK
KORPIKLAANI,
METSATÖLL, AVVEN**

V sklopu obsežne zvezdniške turneje bodo Korpiklaani na evropskih odrih igrali svoje klasike in predstavili očarljive melodije z njihovega zadnjega albuma „Manala“ (izdan 3. avgusta 2012). Na turneji jih bodo spremljali estonski folk metalci Metsatöll. Pograbbite bakle v roke in se pridružite skupini Korpiklaani na nepozabnem izletu v podzemlje – kraljestvo mrtvih. Cena z rezervacijo: 18 EUR (rezervirajte na www.sindian-underground.com, sicer 22 EUR. Prodaja samo na dan dogodka.

**PET. 22.2. @ 20H, MC PEKARNA
METAL ATTACK
DESETA OBLETNICA**

Vabljeni 22. februarja 2013 na 10. obletnico grobega, brezkompromisnega napada na vaša ušesa! Pred točno 10. leti 22. februarja 2003 se je zgodil prvi Metal Attack. Za dobre stare cajte bosta za vas rolala staro žaganco DJ Destroyer in DJ Fox_M!!!

**SOB. 23.2. @ 21H, MC PEKARNA
...IN ZGODILO SE BO!**

Mariborsko zasedbo z radizelskim pridihom, (katere ime je še zmeraj javna skrivnost) sestavljajo Marko Šraj (vokal, kitara), Alen Himmereich (kitara), Andrej Valek (bas kitara) in Andrej Felbar - Eki (bobni). Fantje obljublajo nostalgičen večer s priredbami, ki zajemajo več kot petdeset let glasbene zgodovine. Vstop prost!

**SREDA 27.2. @ 21H , ŠTUK
T.M. STEVENS &
SHOCKA ZOOLOO**

Renomiran basist in funk legenda TM STEVENS in njegov band SHOCKA ZOOLOO (ZDA) - z Neilom Zazom na kitari in TC Tolliverjem na bobnih prihajajo na ŠTUK! Zasedba je najboljša, kar lahko slišite v metal-funk, jazz, power-groove glasbi!

**PETEK 8.3. @ 22H, KLUB MC
DEŽURNI KRIVCI**

Dežurni krivci so grunt rock bend iz Prlekije (Sv. Jurij ob Ščavnici). Glede na datum bodo morda nežneje odigrali kak trši riff, ali pa tudi ne...Prepričajte se sami...

**SOBOTA 16.3. @ 22H, KLUB MC
ST.PATRICK'S DAY**

Obletnico smrti Sv. Patricka bomo proslavili kot se spodobi - z irsko-keltskim punk rockom in HAPPY OL' MCWEASLI! Ne pozabite na zelene kose oblačil! Cheers!

**SOBOTA 23.3. @ 13H, LUBADAR
CHIBI MAKON**

Ljubitelji japonske kulture, pozor! Na dogodku Chibi Makon si boste lahko ogledali borilne veščine: iaido, iaijutsu, naginatajutsu, kendo in kyudo; se naučili uporabljati katano in naginato, sledi pa tudi turnir s penasto katano.

IZVEN

**OD 15.2. GOSP. RAZSTAVIŠČE, L.J.
GENIJ - DA VINCI**

Dvesto razstavnih eksponatov na 1.000 kvadratnih metrih razstavnih površin. Med njimi bo približno 130 eksponatov v naravni velikosti, sestavljenih po Leonardovih skicah, s katerimi se bo mogoče tudi igrati. Največja potujoča razstava o Leonardu da Vinciju bo od 15. februarja na ogled na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču.

**PET. 15.2.@21H,GALA HALA
UK SUBS, TV SMITH**

Čistokrvni punk rock v okviru večerov Punk Rock Show. Ob bandih iz Velike Britanije bo nastopila tudi slovenska skupina KRESHESH NEPITASH.

**SRE.20.2.@22H,GALA HALA
THE SAWYER FAMILY**

Prvič se bodo slovenskemu občinstvu predstavili horror rock-erji The Sawyer Family, spevni ameriški rockabillyji, ki v swingovski rock 'n' roll spretno mešajo prvine metala in stoner rocka. Kljub temu, da so si ime sposodili iz kultne franšize The Texas Chainsaw Massacre, človeško meso na žaru ni specialiteta, ki jo ponujajo na koncertih. Vstopnina ni!

**PET.22.2.@21H,CVETLIČARNA,LJ
MAJKE & PARTIBREJKERS**

Partibrejkers bodo v kotlini zabeležili 30. obletnico delovanja, Majke pa v pravi rokenrol maniri predstavili svoj zadnji album Teške boje. Zdržiti dveh bandov - dveh legend jugoslovanskega rocka. Vstopnina 17 evrov.

**TOR.12.3.@20H,KINO ŠIŠKA
SABATON,
ELUVEITIE,WISDOM**

Kino Šiška bo gostil pomembno metalsko vojaško konferenco, na kateri se bo predstavljalo operacijo Carolus Rex, hkrati pa bodo podrobno analizirali izročene operacije Primo Victoria, Call To Arms, Attero Dominatus, Metalizer in The Art Of War. Joakim Brodén in njegov prvi pomočnik Pär Sundstrom nadaljujeta z zmagovitim pohodom, okrepljena še s štirimi novimi častniki. Vstopnina 22/25 evrov.

**SRE. 18.3. @20H, CVETLIČARNA
HELLOWEEN**

Turneja Hellish Rock Part II s skupinama Halloween in Gamma Ray.

ZUNAJ

**PON. 18.2. JESOLO, ITALIJA
SIGUR ROS**

Glasbenike z značilnim, mističnim glasbenim izrazom so sprva opazili ljubitelji alternativne glasbe, nato pa so postali ena opaznejših mainstreamovskih atrakcij. Če ste jih zamudili v Mariboru, imate možnost popravnega izpita v sosednji Italiji.

**ČET. 7.3. GASOMETER, DUNAJ,AT
MUMFORD AND SONS**

Angleški folk rock band prihaja v goste k naši severni sosedini. Njihova posebnost so bluegrass, banjo, mandolina in klavir, ki jih udrihajo v ritmičnih stilih značilnih za alternativen rock in folk.

**SRE. 6.3, DUNAJ, AVSTRIJA
PAGANFEST 2013**

Bojne himne in masivni rifi bodo drli iz nosilcev festivala kot so Alestorm, Arkona, Thyrfing, Ex Deo, Wolfchant in Bornholm, priložnost pa bodo dobili tudi številni manj uveljavljeni bandi. Vstopnina 32 eur.

**SRE. 27.3, DUNAJ, AVSTRIJA
HURTS**

Angleški pop duo bo predstavil svoj novi album Exile. Če ste ljubitelji mehkejših tonov z nostalgično-romantičnim pridihom osemdesetih let, potem ne zamudite evropske turneje, kjer lahko poleg zvočnega pričakujete tudi dobro pretehtan svetlobni šov.

SOUSTVARJAJ

MARIBOR
2013

EVROPSKA PRESTOLNICA MLADIH

INDIJANEZ #3, FEBRUAR - MAREC 2013

CENA: 0 EUR

ODG. UREDNICA: BARBARA MURAUŠ

IZDAJA: KULTURNO DRUŠTVO MLADINSKI

CENTER INDIJANEZ, OB ŽELEZNICI 16, MB

PODPIRAJO NAS:

- ŠOUM

- URAD ZA MLADINO RS

- MESTNA OBČINA MARIBOR